

Zasavski TEDNIK

Štev. 38

TRBOVLJE, 14. SEPTEMBRA 1957

Leto X.

Izdaja Okrajni odbor SZDL Trbovlje • Urejuje uredniški odbor • Odgovorni urednik Stane Sukar • Naslov uredništva in uprave: Zasavski tednik Trbovlje I, Trg revolucije 28 • Telefon štev. 91 • Račun pri Komun. banki, Trbovlje 62-KB-10-146 • List izhaja vsako soboto • Letna naročnina 400 din, polletna 200 din, četrtletna 100 din, mesečna 40 dinarjev • Tiska tiskarna Casopisnega podjetja »Slovenski poročevalci« v Ljubljani • Cena izvodu 10 din • Rokopisov, ki morajo biti v uredništvu najkasneje vsak torek, ne vračamo.

7 dni po svetu

V torek je prispela na sedemdnevni obisk v Jugoslavijo poljska partijska in vladna delegacija, ki jo vodi prvi sekretar PZDP Wladislaw Gomulka in predsednik ministrskega sveta LR Poljske Juzef Cyrankiewicz. Druge goste iz Poljske je sprejel tov. Tito, ki je ob tej priložnosti dejal, da bo obisk poljske delegacije še bolj okrepil sodelovanje med obema državama. Wladislaw Gomulka pa je v svoji zdravici med drugim izrazil svoje veselje nad obiskom v naši socialistični deželi in se nato zahvalil.

ZA SIMPATIJE IN ZAUPANJE

Ki jih Jugoslavo goje do socialističnih sprememb na Poljskem. Drugi dan obiska so se začeli v Beogradu jugoslovansko-poljski razgovori, v četrtek pa je poljska delegacija prispela v Ljubljano, ki so jo ljubljanci navdušeno pozdravili. Visoki gostje so si ogledali znamenitosti Ljubljane in imeli več razgovorov z našimi republiškim voditelji.

ZACETEK IZREDNEGA ZASEDANJA GEN. SKUPŠČINE OZN

Pred dnevi se je v New Yorku začelo nadaljevanje 11. zasedanja Generalne skupščine OZN, ki je bilo odloženo letos marca, ker je poseben odbor petih dobil nalogo, da izvede anketo o dogodkih na Madžarskem, čeprav je Madžarska odločno odklonila, da bi nedavno krvavi dogodki v deželi prišli na dnevni red Generalne skupščine, ker je to notranje vprašanje Madžarske. Podoba je, da vrsta azijskih in drugih dežel ni naklonjena stališču Generalne skupščine, naj bi »madžarsko zadevo« pogrevali na kratkem izrednem zasedanju. Sicer pa bomo te dni videli, ali je Generalna skupščina OZN pripravljena znova začeti z nevarno igro, od katere ne bo imel nihče nobene koristi.

JUTRIŠNJE NEMŠKE VOLITVE

Jutri bodo v Zahodni Nemčiji volitve. Nemci bodo odločili, komu bodo zaupali nadaljnje vodstvo dežele, ali dosedanjemu kanclerju Adenauerju in njegovi krščanski stranki ali Ollenhauerju in njegovi socialno-demokratski stranki. Seve se za izide volitev zanima malone ves svet. Posebno pa bo jutri uprto v Zahodno Nemčijo tisočero parov oči Vzhodnih Nemcev. Prezgodaj bi bilo kar koli napovedovati, prihodnji teden bodo rezultati že znani, in videli bomo, komu je uspelo pridobiti milijone nemških volitev.

ZAPLET V SIRIJI

Ameriška gonja proti mladi sirjski republiki se nadaljuje. Predsednik egiptovske vlade pa je nedavno poudaril, da gonja ni naperjena zgolj proti Siriji, marveč proti arabskiemu nacionalizmu. Ostro je obsodil ameriško pošiljanje orožja nekaterim prozahodnim deželam na Blaznem vzhodu in povedal, da nikomur ne bo uspelo zasejati seme razdora med Sirijo in Egiptom. Predsednik Naser je dodal, da je vsa politična, gospodarska in vojaška zmogljivost Egipta na razpolago Siriji, če bi bilo to potrebno.

VREME

ZA ČAS OD 13. DO 22. SEPT. V splošnem nestalno s pogostimi padavinami in hladno; suha razdoba ne bodo daljša kot 3 dni. Sredi septembra pričakujemo močno neurje s padavinami, okoli 21. septembra pa zelo močno ohlajitev s padavinami. Večje razlajitve bodo nastopile med 18. in 19. septembrom.

(Napoved priredil V.M.)

S PLENUMA OO SZDL V TRBOVLJAH

Izbira odbornikov je najvažnejša

V sredo, 11. septembra, je v Trbovljah zasedal razširjeni plenum okrajnega odbora SZDL. Plenum je razpravljal o bližnjih volitvah in obilinskih okrajnih odbore in zborov proizvajalcev. Sekretar okrajnega odbora Socialistične zveze, tov. Viktor Kovač, je v svojem poročilu obrazložil najvažnejše politične probleme in podrobno govoril o bližnjih volitvah. V svojem govoru je sekretar dejal, da volitve ne bodo samo političnega pomena, marveč da na drugi strani pomenijo gospodarsko afirmacijo našega komunalnega sistema. Od sestave bodočih ljudskih odborov pa bo seveda odvisen nadaljnji uspeh in razvoj naših komun. V naši predvolilni dejavnosti in propagandi imamo pred seboj jasen cilj in imamo ljudem tudi kaj pokazati. Jasno pa je, da moramo ljudem naliti čistega vina. Ne smemo jim delati obljub, če jim ne bomo mogli izpolniti. Lahko pa poudarimo, da smo v zadnjih petih letih mnogo napredovali na vseh

področjih in so doseženi uspehi dokaz našega dela. Ti uspehi pa bodo ob volitvah mobilizacija volivcev, da hočemo tudi v bodoče doseči nove in še večje uspehe. — Ko bomo sestavljali kandidatske liste in izbirali nove ljudske odbornike, ne smemo pozabiti na naše žene in mladino, saj so prav naše žene velik sestavni del naših volitev. — V nadaljevanju svojega govora je tovariš Kovač obrazložil probleme v našem gospodarstvu, v trgovini, obrti in gostinstvu ter opozoril na važnost razvijanja turizma. Z našo gospodarsko dejavnostjo pa je seveda povezano vprašanje prosvetljenja naših ljudi. S tem v zvezi je naša naloga, da vodimo o računa o naših šolah, o potrebi prosvetnih domov in širjenju kulturnoprosvetnega dela.

Kmetijstvo je tesno povezano z vso našo gospodarsko dejavnostjo, zato je važno, da našim volivcem pojasnimo, kaj smo že napravili na tem področju in kakšne naloge stoji v kmetijstvu pred nami. Tako bo klo

naše prizadevanje tudi za tem, da naše vasi čimtesneje povežemo in jih zblizamo z našimi industrijskimi središči.

V obilnici razpravi je govoril tudi tov. Lojze Ribič, ki je med drugim podčrtal, kakšne važnosti je dobro gospodarstvo za naše politično delo in uspehe. Poudaril je, da je tisti, ki dela v gospodarstvu in pozaga do njegovega napredka, prav tako dober politični aktivist, in da dela v gospodarstvu ne moremo ločiti od političnega dela in razvoja. Nadalje je tovariš Ribič naglasil potrebo večje povezave naših gospodarskih podjetij s komunami, kake važnosti je medsebojna povezava naših gospodarskih organizacij v okviru okraja za skupno operacijo v najrazličnejših vprašanjih — tovariš Lojze Lukač pa je govoril, kako potrebna je izgradnja zasavske ceste od Zagorja do Litije in je prav, da prične s realizacijo tega problema.

V razpravi so se oglašili k besedi še tovariš Colarič, Zupančič, Slapnik, Nunčič, Ogorevc,

Peter Kos, Feri Miller, Vilh Skrinjar, Angela Rojnik in drugi. Tovarš Viktor Kovač je ob zaključku resumiral najvažnejše zaključke sestanka in poudaril potrebo, da se takoj skličejo sestanki SZDL po vseh naših občinah z vsemi volilnimi ljudmi v vseh naših gospodarskih in družbenih organizacijah. Vsak član SZDL naj doprinese svoj delež k naši skupni zmagi.

—ar

Prehodni kip, darilo CK LMS mladini Radeč za uspešno tekmovalanje.

Nad. na 2. strani

Manifestacija Radečanov

Poznavalci razmer v Radečah trdijo, da je bilo letošnje praznovanje občinskega praznika doslej eno najboljših. Ves teden so bile Radeče v prazničnem vzdušju. Stevilne uspešne prireditve so pokazale uspešno društveno dejavnost občine. Nekateri izmed njih bodo še dolgo ostale v spominu mnogih gledalcev. Vrhunec je bil dosežen na zaključnem zborovanju v nedeljo, katerega se je udeležilo okrog tisoč Radečanov in okoličanov. Med gosti smo opazili republiškega ljudskega poslanca tovariša Viktorja Kovača, predsednika okrajnega ljudskega odbora tovariša Tineta Gosaka in mnoge druge predstavnike oblasti in družbenih organizacij vseh občin v našem okraju.

Na zborovanju je zbranim prebivalcem Radeč govoril predsednik občinskega ljudskega odbora tovariš Feri Miller. V svojem govoru je lepo orisal enoletni gospodarsko-politični in kulturni razvoj občine. Ko je govoril o delu društev in organizacij, je tovariš Miller predvsem pohvalil delo mladinske organizacije v občini, ki žanje največ uspehov in je lahko za vzgled vsem ostalim. Sicer pa so tudi ostala društva in organizacije dosegli viden napredek tako pri aktivizaciji svojega članstva kakor tudi pri njihovi dejavnosti.

Po zaključku zborovanja je bila otvorjena nova mlekarina. Otvoritveni govor je imel tovariš Hudoklin, o pomenu mlekarne in njenih perspektivah pa je spregovoril predsednik okrajnega ljudskega odbora tovariš Tine Gosak. Prav gotovo bo nova mlekarina s svojimi kapacitetami izrednega pomena za nadaljnji razvoj kmetijskega gospodarstva v občini kakor tudi v okraju.

Velika množica ljudi si je na to ogledala vzorno urejene prostore in predelovalne stroje v novi mlekarini.

IN OSTALE PRIREDITVE... NEPOZABEN DOGODEK ZA MLADINA RADEŠKE OBČINE

V soboto zvečer se je zbralo v Domu »Svobode« več kot tri

Predsednik OLO Trbovlje, Martin Gosak govori ob otvoritvi Mlekarne v Radečah.

Obiskalci so ga tudi najvidnejši predstavniki slovenske mladine in mladine našega okraja. Navzoči so bili sekretar CK LMS tovariš Krapušek in sekretar CK LMS tovariša Kranjc in Šetinc in večje število mladinskih aktivistov iz drugih občin.

Na zborovanju je radeški ob-

činski komitej prejel s strani CK prehodni kip kot najboljši Občinski komitej v Sloveniji. V dvorani je odmevalo od aplavza, ko so predstavniki radeške mladine sprejemali častno priznanje. Na tem zborovanju so bili predstavniki tudi zaključki »Enomestnega tekmovanja«, v katerem so osnovne organizacije v radeški občini dosegli ogromno pomembnih uspehov. Zato je bila zbrana mladina navdušena, ko je govoril o nekaterih novih nalogah sekretarja OK LMS tovar. Šetince in ko je podal svoje mnenje o radeški mladini predsednik občinskega ljudskega odbora tovariš Miller.

Sobotno zborovanje je bilo za mladino radeške občine nepozaben dogodek, kateri bo še dolgo spominjal na oboje največje njeno naslova v republiki.

OBRAZI IZ OKTOBRSE REVOLUCIJE

Jaz, rdečearmejec

V pritlični hišici za rudniško kurilnico v Zagorju živi upokojeni zidar, mojster Vinko Kvas. Čeprav so mu oči že malo opesale, ga lahko še večkrat vidite na zidarskih odrih, ko popravlja to ali ono staro hišo.

Pred tridesetimi leti je Vinko Kvas branil revolucijo, nekeje na skrajnem koncu Rusije, v divjem Turkestanu.

Vojno leto 1915. Nekje v Karpatih se je vkopala skupina vojakov 20. dravskega bataljona in krila umik. Avstroogrska armada je popustila pred močnim pritiskom pomladanske ruske ofenzive in se poglajala v brezglavi beg. — Uraa! — obzorje se je stemnilo od nastopajoče kozmike konjenice. Vojak Vinko Kvas je kljub svojim dvajsetim letom vedel, da se bo treba pripraviti na najhujše.

Ko se je zavedel, mu je kri počasi otekala iz sklepete rane na hrbtu in nogi se vse megljeno je videl, kako se je kozak vzpel na svojem konju in se poglajal proti njemu. S sabljo ga je nekajkrat usekal čez glavo. Na pol mrtvega so ga našli ruski sanitetci in ga zavlekli do previjalnice.

Za silo so ga v vojnem lazaretu pozdravili in že je moral na pot s tisoči ostalih vojnih ujetnikov. Peš čez vso Rusijo, brez hrane in pijske. Po večdnevnem maršu so se končno ustavili sredi stepe v Turkestanu. Nastanili so jih v zloglasnem logoru smrti Trajstern. Suha in vroča klima je bila za

ujetnike neznosna in so umirali. 20. 30. na dan. Sledili so dolgi dnevi in meseci garanja in preživljanja iz logora v logor.

Samarkant leta 1917. V logoru se je že nekaj časa šušljalo, da se v Rusiji nekaj dogaja. Prišli so zaresenčeni vojaki s potrganimi našivki in oklicali, da so ujetniki svobodni in naj gredo kamor se jim zljubi. V Rusiji je revolucija, carja so ubili, vladajo sedaj delavci sami. Ujetnikom se je veselje kmalu razkrdilo, vsi izmučeni so se vračali v logor nazaj, kajti domovina je bila daleč, zvez pa nobenih. V mestu ni bilo nobene oblasti več, domače prebivalstvo Turkmenji so začeli ropati in pobijati vse tujce.

Ujetniki so skupno z Rusi omenovali sovjet in sklenili napraviti v mestu red. Sovjetska oblast je tako tudi v tem delu Rusije zmagala. Svobodni smo. Veliko je bilo veselje, mitingi in parade, v katerih je mlada Rdeča armada pokazala svojo moč.

Vinko Kvas je postal rdečearmejec. Četa s 75 rdečearmejcev je skupno z nekaj topovi odšla spomlad 1919 proti trdnjavi Kirki, kjer so Turkmenji in belogardisti grdo postopali z domačim prebivalstvom. Meščani so jih sprejeli kot osvoboditelje in so jih nosili na rokah. Kmalu pa je prišel proti trdnjavi prodirati general Denikin in jel groziti, da jo bo zmel v prah, če se v dveh urah ne vda.

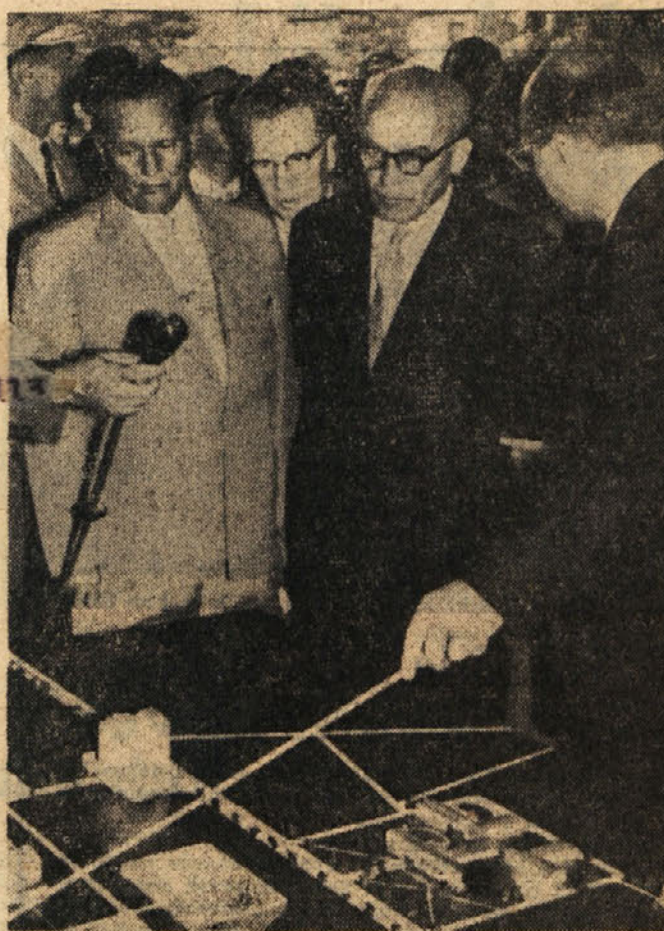
Rdečearmeji pa so, čeprav jih je bilo samo 300, odgovorili s topovskimi salvi. Belogardisti so se preplašili in vsa 200 vojaška vojska se je trdnjavi izognila v verzi razdalji. Toda niso jih pustili v miru, vsak dan so se nadaljevali napadi in hrabri branilci so imeli dovolj dala, da je ostala trdnjava v njihovih rokah. Denikin je imel samo lahko konjenico, zato je računal na težko orožje, ki ga je bilo v trdnjavi precej, da bi z njim potem nadaljeval prodor v sovjetsko ozemlje, se združil z Kolčakom in končno zavzel Taškent. Toda vsa prizadevanja so ostala brez uspeha. Po štirih mesecih, ko so obkoljevali še pohajale zaloge, je končno v septembru 1919 nastopilo premirje.

Vinko je bil premeščen v Taškent, kjer je postal glavni preskrbovalec I. artilerijske divizije, ki je imela 6000 moči in 1500 konj.

Sovražniki revolucije so se spet okrepili in pričeli udarjati Rdeči armadi v hrbet. S svojo divizijo je tudi Vinko bil ves čas v borbi. Postal je član boljševiške partije in na šapko ni je pripel rdečo zvezdo.

Leta 1921, ko je bila vsa protirevolucija razbita, se je ponudila možnost, da se vrne v domovino. Slovo od bojnih tovarišev je bilo težko, saj je med njimi preživel tri leta.

Na mariborski železniški postaji so mu prvo dobrodošlico v domovini, vojaški žandarji z nasajenimi bajonetmi.

Gen. sekretar PLDP Gomulka si v spremstvu tov. Tita z zanimanjem ogleduje maketo Litostroja

S POSVETA PREDSTAVNIKOV POLITIČNIH ORGANIZACIJ V ZAGORJU

Volilnim pripravam

vso pozornost in politično vsebino

V Zagorju bo 23 volilnih enot, v bodoči ljudski odbor bo izvoljeno 25 odbornikov, v zbor proizvajalcev pa 21 odbornikov — Zbori volivcev bodo, po pripravih sodeč, tudi obravnavali med drugim celokupno politično in gospodarsko rast občine in okraja.

Pred dnevi so se sešli v Zagorju predstavniki terenskih in vaskih odborov SZDL, zastopniki množičnih organizacij in društev. Na sestanku, ki ga je organiziral občinski odbor SZDL, so se pomenili o delu, ki čaka naše politične organizacije in društva pred volitvami v občinski odbor in zbor proizvajalcev.

V Zagorju bo 23 volilnih enot, v katerih bodo volivci izvolili 25 odbornikov občinskega zbora,

in 13 volilnih enot, kar bodo proizvajalci izvolili 21 odbornikov v zbor proizvajalcev. Predvideno je, da bodo v Zagorju izvolili na vsaki 660 prebivalcev po enega odbornika v občinski ljudski odbor. Kot vespoved, so tudi v Zagorju že govorili o predlaganih kandidatih in izbrali najboljše med najboljšimi. Razprava o predvidenih kandidatih pa je pokazala majhnost in upravičeno potrebo, da bomo v bodoči ljudski odbor izvolili tudi nekaj žena in tiste mlade ljudi, ki so s svojim dosedanjim delom dokazali, da so vredni ljudskega zaupanja.

Zbori volivcev, ki bodo v Zagorju od 15. do 20. septembra, bodo vsakokrat prvenstveno obravnavali celokupno politično in gospodarsko stanje zagorske občine, obenem pa bodo prebrali občinskega govorila tudi o predlaganih kandidatih. Pravilno je, da na zborih volivcev, odborniki dosedanjega ljudskega odbora ne bodo volivcem kar koli obljubljali, kajneje pa na obljube pozabili. Zagorje je v zadnjih letih napravilo svojo razvojno pot, in v perspektivnem načrtu razvoja mesta je nekatere svetilne točke, katerih se bodo volivci samo razveselili. Končno pa: skoroda ne bo posebnega prebivalca Zagorja, ki bi mogel trditi, da njegovo mesto v zadnjih letih ni napredovalo, da ni že dosegel prvih sadov v razvoju socialistične skupnosti.

Prihodnje dni bo torej v Zagorju nadvse živo. Ni naključje, da se bodo predvolilnih priprav lotile vse organizacije in vsa društva, in dale temu važnemu dogodku v razvoju našega komunalnega sistema tisto mesto, ki mu upravičeno gre.

(v)

VABILO

Krajevni odbor ZB NOV Sromlje pri Breščah vabi vse borce Kozjanskega odreda in ostale državljane k odkritju spominke plošče v postavitvi ustanovitve Kozjanskega odreda, ki bo v nedeljo, 15. sept. 1957 ob 14. uri na Silovcu pri Sromljah.

Po odkritju bo prost zabava. Vabljeni!

71 LET ZE DELUJE TOVARNA OB SEVNICI

Svetle perspektive kopitarne v Sevnici

Te dni praznuje kolektiv Kopitarne v Sevnici dve obletnici, namreč 71 let obstoja in sedem let delavskega upravljanja. Obe obletnici bo delovni kolektiv praznoval 16. septembra t. l.

Zgodovina in razvoj sevnške kopitarne sta dokaj zanimiva in pisana. Začetki podjetja so bili skromni. Tam, kjer danes stoji moderna tovarna, je pred 71. leti stal mlin, ki je bil osnova za prve začetke kopitarne. Okolica Sevnice je bila tiste čase pokrita z bujnimi bukovimi gozdovi. Kmetom je bil tedaj les glavni vir dohodkov. Odkupna cena lesa pa je bila v tistih letih zelo nizka. Majhen podeželski mlin so takrat spremenili v obrat s tračno žago, montirali so primitiven kopirni stroj in še nekaj brusilnih in vrtilnih vreten. Danes bi temu rekli majhna obrt, za tiste čase pa je bilo to velikega pomena. Dobički so bili veliki in zato je dal takratni podjetnik, Nemec Winkler, skupno s svojim družabnikom obrat razširiti in postavil je vanj nove stroje. Leta 1895 je obrat dobil 6 novih kopirnih strojev in iz malega mlina je tedaj zrastle podjetje. Že tista leta so 40 % proizvodnje kopit izvozili v Nemčijo, ostalo količino pa so prodali doma. Vendar pa je bila proizvodnja tedaj primitivna. Leta 1908 je pogorela streha na stari strojnici. Obrat so obnovili in ga razširili, prav tako se je večala in širila tudi produkcija in prodaja kopit. V časih prve svetovne vojne je bilo delo v tovarni izredno težavno. Omeniti še moramo, da so bili v modelarni zaposleni samo Nemci. Nihče od Slovencev se ni mogel učiti modelarstva, pač pa so bili ti zaposleni vedno pri manjvrednih delih.

Po letu 1918, ko se je prva svetovna vojna končala, se stanje v tovarni ni dosti spremenilo, kajti v produkciji kopit se je že pojavila konkurenca. Leta 1929 je podjetnik Winkler kupil tri fine kopirne stroje, leta 1934 pa dva na električni pogon. Stalno se je obrat izboljševal. Vse to je trajalo do leta 1939. Takrat pa so začela izostajati inozemska naročila. Tak položaj je bil do leta 1941, ko je izbruhnila druga svetovna vojna. Winkler in še drugi pa so šele med okupacijo pokazali svoj pravi obraz. Vsa produkcija je bila med drugo svetovno vojno osredotočena za potrebe Nemčije. Toda ko smo začeli z odpornim gibanjem proti okupatorju, je tudi med delavci v kopitarni začelo vreti. Vsi smo vedeli, da se bliža našim narodom svoboda. Meseca septembra 1944. leta je odšla skoro vsa nočna straža tovarne med partizane. Sevnška kopitarna je tedaj utihnila in začelo na novo živeti v svobodi leta 1945.

V svobodni domovini

Tovarna je po osvoboditvi leta 1945 postala naša skupna last. Četudi je tedaj ostalo kaj malo starih kopitarjev, so ti

ge. Tovarna pa ima v načrtu še nakup strojev za izdelavo visokih pet. S tem bo tovarna proizvodnjo pet v 1. 1958 dvignila najmanj za 100 % v primerjavi z letošnjim letom, ko znaša proizvodni plan 1 milijon parov.

Sedem let delavskega upravljanja

Mirno lahko trdimo, da je sevnška kopitarna dosegla svoj največji razmah prav v času delavskega samoupravljanja. Samoupravni organi so pokazali, da razumejo svoje delo. Njihova nenehna skrb je, kako modernizirati tovarno in povečati proizvodnjo. Da se poveča proizvodnja in zboljša kvaliteta izdelkov, so v tovarni zgradili dve sušilni lopi, v katerih bodo les za sedaj zračno,

polovico mladine, so vsi stoodstotno združeni v sindikalni organizaciji in v SZDL. V okviru podjetja sta kar dve mladinski organizaciji, in sicer ena v kopitarni, druga pa v obratu žage »Bohore«.

Podjetju se odpirajo lepe razvojne možnosti, kar je videti iz perspektivnega načrta, ki je že izdelan in že začenjajo z njegovo realizacijo — namreč z rekonstrukcijo in razširitvijo podjetja. Tudi vprašanja, kaj storiti, da bo imela tovarna vedno na razpolago zadostne količine posušenega lesa, se rešuje. Ko bo urejeno to vprašanje, bo mogoče povečati proizvodnjo še za najmanj 100 odstotkov, in kar je najvažnejše — to povečano produkcijo bi v glavnem izvažali. O tem razmišljajo v samem podjetju,

vendar v kaj kratkem času spravili svojo kopitarno v popolno obratovanje. Začetek je bil seveda zelo težaven, toda kaj kmalu so v tovarni začeli pričeti svoje izdelke tudi izvažati. Produkcija se je stalno večala in tako je bilo vzporedno s tem treba misliti na razširitev tovarne. Leta 1950 je bilo v zgodovini in razvoju tovarne zelo pomembno. Tisto leto so delavci prevzeli kopitarno v svoje upravljanje in v svojem sedemletnem upravljanju dosegli znatne uspehe in razvoj tovarne. Delavci so pokazali, da so dobri upravljalci.

Razen kopit se je v tovarni močno povečala proizvodnja pet in jih tudi že znatne količine izvozila. To je bil nov uspeh, kajti kopitarna je po prej izvažala na tuja tržišča samo kopita in rezan les. Pomemben dogodek v razvoju tega podjetja je bila tudi združitev z lesnim podjetjem »Bohore«, s čimer je v enem podjetju skoncentrirana vsa mehanična predelava lesa v Sevnici. Za boljše gospodarjenje podjetja pa je bistvenega pomena povečanje finalnih izdelkov in tovarna bo že prihodnje leto porabila za svoje lastne potrebe polovico proizvedenega žaganega lesa.

Ker so lanske leto v podjetju gradili nov obrat za predelavo pet in galanterije, se je proizvodnja močno povečala. Že letos se je pokazalo, da je obrat prenamajhen, zato bodo v kratkem stroje za izdelavo galanterije prenesli na obrat ža-

kasneje pa morda tudi umetno sušil. S tem bo mogoče doseči tudi večjo vrednost in boljše ceno lesa kakor sicer, če je les izpostavljen vsem vremenskim nevarnostim.

Važno je nadalje to, da je kopitarna v Sevnici že lansko leto napravila prve korake za skupno sodelovanje z vsemi podjetji te stroke v državi. V tej zadevi so imeli prizadeži skupna posvetovanja, da rešijo vsa v poštev prihajajoča vprašanja. V to sodelovanje je za sedaj vključeno le pet podjetij, med katerimi je kopitarna v Sevnici najmočnejša, ki je tudi največje in najstarejše podjetje te stroke. To skupno sodelovanje prizadežuje podjetje je velikega pomena tudi pri izvozu, kjer je seveda najbolj zaželeno enotnost.

Kadrovska vprašanja in ostale naloge

Zadnja leta so v tovarni začeli reševati vprašanje kadrov, zavedajo se, da je dober strojni kader več kot polovica uspeha. Tega vprašanja se so resno lotili. Tako v tovarni štipendirajo 5 ljudi, vsako leto se v podjetju izuči 7 vajencev, v načrtu pa imajo, da bo podjetje več svojih strokovnjakov poslalo na specializacijo v inozemstvo. Vedno pereč problem v tovarni je bilo vprašanje obratnih kreditov. To vprašanje je sedaj zadovoljivo rešeno in se uspehi že kažejo.

Člani delovnega kolektiva kopitarne, ki jih je v podjetju zaposlenih 450, med njimi nad

v občinskem ljudskem odboru v Sevnici in tudi OLO Trbovlje se za to vprašanje zanimajo. Z združenimi močmi bo mogoče tudi to vprašanje zadovoljivo rešiti, verjetno že prihodnje leto.

V Zagorju bodo predvideno cepili 1900 otrok

Imenovana je občinska komisija za izvedbo akcije proti poliomielitisu — Zda je v teku predavanja po Zagorju in večji okolici vseh

Kot povsod, so tudi v Zagorju začeli akcijo za cepljenje proti poliomielitisu. Občinska komisija, ki jo vodi celotno akcijo, se je že večkrat sešla, v bližnjih dneh pa bodo tudi v okolici vseh predavanja, na katerih se bodo kmečke družine seznanile z nevarno boleznijo — otroško paralizo. Prvo predavanje je bilo že v Zagorju, predvideno pa je, da bo v celoti kakih osem do deset predavanj.

Terenski in vaški odbori SZDL bodo imeli pri akciji precej veliko nalogo. Morali bodo namreč svojim članom temeljito pojasnjevati pomen akcije in jim prikazati, da je cepjenje zelo važno za zdravje njihovih otrok.

V razgovoru s predstavniki komisije smo zvedeli, da v Zagorju močno želijo, da bi se zadevni obratci, ki jih bodo uporabljali pri cepljenju, tiskali enotno za ves okraj.

GOSPODARSKI KOMENTAR

Analiza zahtev delovnega mesta

Postopek za analitično oceno delovnih mest, ki jo morajo po sedanjih predpisih opraviti vsa industrijska in prometna podjetja, poteka v teble razvojnih stopnjah. Najprej smo popisali in opisali delovna mesta. V sedanjem obdobju analiziramo zahteve delovnih mest in jih stopnjujemo, čaka pa nas še točkovanje in razvrščanje.

Opisu delovnih mest je pripisana zelo pomembna vloga. Opis in popis delovnih mest je namreč osnovno dokumentacijsko gradivo za sedanjio analizo zahtev delovnih mest in stopnjevanje. Marsikje so s popisom in opisom delovnih mest odlašali, čeprav je bilo, lahko rečemo, časa na pretek. In marsikje so tudi, čeprav je bilo časa na pretek, delo na pol opravili in zato bo kazalo sedaj to ali ono stvar popraviti. Drugače namreč ne bo moč analizirati zahtev delovnega mesta, tako kot jih moramo, ne bo moč izvesti analitične ocene del, tako kot je treba in od nje ne bomo dobili tistih rezultatov, ki jih pričakujemo.

Kot rečeno, v sedanjio razvojno stopnjo analiziramo zahteve delovnega mesta. Kaj pomeni to? Pri oceni »težine« ali »vrednosti« delovnega mesta se upoštevajo, kakšno znanje in sposobnost je potrebna za delo na delovnem mestu, kolikšna je odgovornost, kolikšen napor mora nekdo premagati in pod kakšnimi pogoji opravlja delo na delovnem mestu. To pomeni, da se od delavca na delovnem mestu zahteva:

- da ima določeno znanja in sposobnosti;
- da prevzema določene odgovornosti;
- da premaguje določene napore;
- da opravlja delo ob določenih pogojih dela.

Omenjene zahteve sestavljajo »težino« ali »vrednost« delovnega mesta in jih imenujemo skupne zahteve. Toda skupine zahtev se pri analizi razlikujejo še nadalje razlikujejo na posamezne zahteve, ki so postavljene pred delavca zato, da doseže normalni učinek.

Pri analizi zahtev delovnega mesta bo torej treba odgovoriti na vrsto vprašanj, na primer, kakšno šolsko znanje — teoretična vzgoja, kakšna strokovna — praktična vzgoja, spretnost in vodstvo terja določeno delovno mesto. Pri skupini zahtev »odgovornosti« bo treba odgovoriti, kakšna je odgovornost za pravilno opravljanje poslov, kakšna za delovna sredstva, dalje za proces dela in varnost pri delu. Pri oceni delovnih mest oziroma stopnjevanju pa se intenzivnost posameznih zahtev izraža v petih stopnjah, in sicer od nikakršne ali prav majhne do zelo velike.

Analiza zahtev delovnega mesta in stopnjevanje je torej zelo obsežno in zelo zelo odgovorno opravilo. Toda videti je, da se v podjetjih marsikje tega ne zavedajo. Čeprav so navodila o analizi zahtev in stopnjevanju izšla že več kot pred mesecem dni, se marsikje tega še niso lotili. Res, bili so dopusti, toda z delom ne gre odlašati, posebno, če ga je veliko, če je odgovorno in če je naslednje opravilo, to je točkovanje in razvrščanje, odvisno od tega, kdaj bo zgotovljena analiza zahtev delovnega mesta in stopnjevanje.

Potiskova mama

V nedeljo je po dolgotrajni in težki bolezni za vedno zatihnila oči Potiskova mama iz Zagorja.

Potiskova mama je bila daleč naokrog poznana kot napredna in svobodoljubna Slovenka in kot Zagorjanka priljubljena vsepovsod.

Potiskova mama je skrbela tudi za tovaršiša Miha Marinka, kateremu je že leta 1941 umrla mati. Tov. Marinka je našel pri njej toplo in materinsko zavetje, in nič čudnega, če jo je imenoval drugo mater. Ko je zvedel za njeno prerano smrt, je dejal, da se je bo vernomer spominjal kot prave matere, ki je skrbela zanj kot za svoje otroke.

Nič dobrega ni imela Potiskova mama v življenju. Njen sin Pavle je padel kot talec pod krogo okupatorjev, drugi sin Vinko pa je zaradi mučenja, ki ga je prejel v starorogovskih zaporih, ker ni hotel izdati svojih tovarišev, umsko zbolel.

Na njeni zadnji poti so jo spremljali mnogi Zagorjani, nam pa bo ostala v lepem spominu kot zavedna mati — Zagorjanka.

IVAN MARTINŠEK

Pred dnevi je po kratki, mučni bolezni umrl v Radečah Ivan Martinšek, dolgoletni borec za delavske pravice. Ivan Martinšek je bil najstarejši član Okrajnega ljudskega odbora in član občinskega ljudskega odbora. Pokojnik je bil zelo priljubljen javni in politični delavec.

Sola v Kočevski Reki, kjer je bil leta 1944 I. kongres LMS.

Včeraj je začel z delom VI. kongres LMS

Včeraj ob 9. dopoldne je v Celju začel z delom VI. kongres LMS. Sekretar CK LMS tov. Tone Kropušek je imel referat o uveljavljanju mladine v družbenem življenju. Poročila na kongresu niso brali, ker je bilo že prej dostavljeno vsem delegatom. Poročilo vsebuje naslednja vprašanja iz dejavnosti LM Slovenije: prvič, opis najpomembnejših političnih dogodkov in družbenih procesov, ki so vplivali na delo in razvoj LMS; drugič, kakšna je bila usmeritev CK in organizacij LMS od zadnjega kongresa dalje sprito teht okoliščin; tretjič, kakšne uspehe je dosegla LM Slovenije med obema kongresoma in četrtič, kakšni so materialni pogoji za delo organizacije in vodstev. Podrobneje o vsebini referata in poročila bomo pisali v prihodnjih številkih našega časnika oz. v mladinski prilogi »Glas mladine«.

Zaradi zanimivosti navajamo nekaj podatkov iz kongresnega poročila. V Sloveniji je 100.864 članov LMS. Medtem ko so v letu 1954 sprejeli v Zvezo komunistov samo 320 mladine, je v letošnjem letu to število poraslo kar za 2.000. V letošnjem letu je bilo 242 kmečko-gospodarskih šol, ki jih je obiskovalo 9.000 mladine. V Sloveniji je nadalje 330 aktivov mladih zadržnikov z 11.200 člani in 47 klubov mladih proizvajalcev z 2.350 člani. V letu 1954 je bilo 39 okrajnih in občinskih seminarjev za mlade aktiviste s 1944 udeleženci, letos pa kar 108 s 3.750 udeleženci. CK LMS je v letošnjem letu organiziral seminarji center v Bohinju, kjer je bilo 8 različnih seminarjev s 613 udeleženci iz cele Slovenije. Od leta 1955 do konca prvega polletja letos je mladina zgradila 727 športnih in telesnovzgojnih objektov. Na akcijah za izgradnjo športnih objektov je sodelovalo okrog 25.000 mladine. Poleg tega je lani in letos okrog 5.000 mladine sodelovalo v 80 mladinskih delovnih brigadah, ki so gradile ceste, stadione, vodovode in razne druge komunalne objekte. V te podatke niso vštete manjše delovne skupine, ki so delale le krajši čas.

V letih 1954-1957 je bilo v Sloveniji veliko število večjih mladinskih prireditvev. Hrvatsko-slovenskega festivala v Kopru se je udeležilo 20.000 mladine, majskega slavlja delavske mladine v Kranju »10 let v svobodi« 15.000 mladine, festivala »Bratstva-enotnosti« v Ljubljani 13.000 mladine itd. V času praznovanja »Dneva mladosti« je bilo 2850 prireditvev, na njih je sodelovalo okrog 220.000 mladine. Na I. slovenskem festivalu telesne kulture je sodelovalo 15.000 mladine.

Številke, ki sem jih pravkar navedel, niti približno ne prikazujejo uspehov, ki jih je dosegla LM Slovenije med obema kongresoma.

-no

Manifestacija Radečanov

(Nadaljevanje s 1. strani)

MLINARJEV JANEZ IN TISICI GLEDALCEV

Zadnji dve predstavi »Mlinarjevega Janeza« sta zopet napolnili tribune letnega gledališča. Skupno si je sedaj pet predstav ogledalo nekaj manj kot pet tisoč ljudi. Splošno mnenje je, da je kvaliteta igranja od predstav do predstav boljša in, da so gledalci vse bolj in bolj zadovoljni. Prav gotovo pomeni »Mlinarjev Janez« najmočnejšo radeško kulturno manifestacijo v tem letu, katerega je dala tudi na praznovanje občinskega praznika mečan odsev.

GOSTOVANJE CELJSKEGA GLEDALIŠČA IN LJUBLJANSKEGA PROSVETNEGA DRUŠTVA UPOKOJENCEV

Celjsani so kakor vedno tudi to pot z Vorančev dramo »Pernjakovi« navdušili številne gledalce. Zelo dobro je uspel tudi program prosvetnega društva upokojencev iz Ljubljane. Radečani so bili z njim zelo zadovoljni in si takšnega razvedrila še žele.

USPEL JAVNI NASTOP TVD »PARTIZANA«

V nedeljo popoldne so številni gledalci zadovoljni zapuščali

letno telovadišče. Bili so priča lepo izvedenemu nastopu, na katerem je sodelovala tudi okrajna vrsta v orodni telovadbi. Nastopilo je sto petdeset telovadcev, med katerimi so vzbujali pozornost pripadniki TVD »Partizana« iz Hotemeža. Vseka, kor pomeni nedeljski nastop lep uspeh za telesnovzgojno dejavnost v radeški občini.

KONCERTI GODB NA PIHALA IN SPORT

K pisarnosti praznovanja sta prispevali tudi radeška in zidaniška godba in pihala. Prva je igrala ob mladinskem zborovanju, druga pa je imela samostojen koncert v mestnem parku.

Tudi športniki so počastili občinski praznik. Na odbojkar-skem turnirju je zmagala ekipa Radeč, v lahki atletiki pa so bili prvi papičničarji. Tradicionalna tekma med stari in mladimi se je končala s presenetljivo, toda zaslužno zmago starejših.

Janez Zahrastnik

(ok)

TRGATEV GROZDJA 15. OKTOBRA!

Občinski ljudski odbor v Brežicah je po razpravah v svetih in organih sprejel važen sklep, da se bo trgatve grozdja na območju občine Brežice pričela s 15. oktobrom 1957. Ta sklep je pomemben zato, ker je pozno obrano in dozorelo grozdje daje kvaliteto vino, ki se dobro prida in ponovno utrdi sloves naših vinorodnih krajev. Pravilo sicer pravi, da pozna trgatve prinese nekoliko manj pridelka, da pa njegova kakovost odtehta razliko. Tega se naši odgovorni organi zavedajo, vedo pa tudi sami vinogradniki, kajti boljše kakovosti je porok za višjo ceno in za večji izkupiček. Naša gospodarska politika nujno narekuje izvoz kvalitetnih namiznih vin, zato so pridelovalci lahko brez skrbi glede prodaje.

Pomembna je nadalje določba odloka, da ob nastopu deževja ali drugih vremenskih nepravil posamezni krajevni odbori lahko za svoje območje sami določijo datum trgatve pred 15. oktobrom, kar pa velja za njihovo celotno področje in ne samo za posameznike. Mnogi se boje za svoje pridelke zaradi tatov, ki rad obiskujejo tuje vinograde in prodajajo ukradeho grozdje na tržnicah. To bo v prihodnje nemogoče, ker bo moral sleherni prodajalec grozdja dokazati ob prodaji s potrdilom krajevnega urada, da je blago njegov lastni pridelok.

Storjeni so tudi potrebni izreki, da mora biti v vinorodnih krajih perutnina, ki povzroča po vinogradih in na grozdju veliko škodo, zaprta. V interesu

vseh pridelovalcev je, da se držijo predpisov, ki so izdani v njihovo korist in za zagotovitev dobrega letošnjega pridelka.

(ok)

NAS KOMENTAR

Nemški vprašaj

Jutri, 15. septembra, bodo v Zahodni Nemčiji parlamentarne volitve. Ves svet jih nestrno pričakuje, kajti od njih izidov bo v marsičem odvisno reševanje evropskih in tudi mednarodnih problemov. Čez dva dni bodo Nemci odgovorili na vprašanje: Adenauer ali Ollenhauer. Ker je Adenauer doslej vladal, je razumljivo, da smo najbolj radovedni kakšne so možnosti za zmago Ollenhauerja.

Jutrišnje volitve bodo tretje parlamentarne volitve v Zahodni Nemčiji. Prve so bile leta 1949. Tedaj je Adenauerjeva krščanskodemokratska unija dobila 139 poslancev, socialnodemokratska stranka, ki jo je vodil preljubljeni Kurt Schumacher, pa 131. V parlamentu je bilo 400 sedežev. Druge volitve so bile leta 1953. Volili so parlament, ki je imel 487 sedežev. Krščanski demokrati so dobili 243 poslancev, socialni demokrati pa 151. Tedaj je bil predsednik socialnih demokratov Erich Ollenhauer. Kurt Schumacher je namreč leta 1952 umrl.

Krščanskodemokratska unija je na volitvah leta 1949 dobila 30,2 odstot. glasov, leta 1953 pa 46 odstot., socialni demokrati so leta 1949 dobili 28,5 odstotkov glasov leta 1953 pa 30 odstot. Leta 1953 je torej bilo razmerje med krščanskimi in socialnimi demokrati 46:30, in kakšno bo letos?

Socialni demokrati so šli v boj z namenom osvojiti vladlo. Ko so se zahodnonemška stranka lanske jesen začele pripravljati na volitve, so bile pozicije socialnih demokratov dokaj ugodne. Njihova moč je iz dneva v dan rasla. Ne morebiti toliko zaradi njihove ekonomske in socialne politike, bolj zaradi njihovega zunanepolitičnega programa, ki se je tedaj (sprito mednarodnega pomirjevanja na katerem temelji in za katerega se zavzemajo) uveljavil kot edini realni program za združitev obeh Nemčij. Inštitut za proučevanje javnega mnenja v Zahodni Nemčiji je tedaj ugotovil, da je število volivcev, ki nameravajo voliti Ollenhauerja in njegove socialne demokrate že doseglo število stalnih pristavev kancelarja Adenauerja in jih celo preseglo.

Po napadu na Egipt in po madžarskih dogodkih pa so se mednarodne razmere ponovno zaostriale in Adenauer, ki je zgradil zunanepolitični program svoje stranke na blokovski politiki ter zaostrevanju mednarodnih odnosov, je spet začel pridobivati izgubljene pozicije. Po podatkih, ki jih je objavil zahodnonemški Inštitut za proučevanje javnega mnenja, je bilo ob koncu preteklega meseca razmerje naslednje: 46 odstotkov za Adenauerja, 38 odstotkov za Ollenhauerja. Poznavaleci političnega življenja v Zahodni Nemčiji napovedujejo, da bo takšno razmerje verjetno ostalo tudi po volitvah, nekateri optimisti pa menijo, da bo zaostrite predvolilne kampanje tik pred volitvami morebiti še vplivala na razpoloženje volivcev.

Verjetno je za padec Ollenhauerjevega ugleda, v zadnjih mesecih kriv tudi njegov volilni program. Ne mislim na zunanepolitični, ampak na ekonomski in socialni program socialnih demokratov, v katerem zamenjamo jasnost in odločnost. Ta program je zelo megljen, poln neodločnosti. Nastopa proti nacionalizaciji, ker je »nevarna sprito okrepitve državokapitalističnih težej«, kot je pred nedavnim dejal socialnodemokratski voditelj dr. Heinrich Deist,

morebitni bodoči gospodarski minister. Povedati pa moramo, da je zahodnonemška javnost pazljivo prisluhnila novicam o zahtevah po krepitvi delavskega sodelovanja v upravljanju gospodarstva, ki jih je bilo slišati v okviru sindikalnih organizacij. Šele sedaj, ko smo dobili v roke gradivo z njihovih razprav, smo spoznali, da gre za povsem določene predloge in zahteve, ki bi mogli biti izhodišča točka določene socialnodemokratske politike. Gre za to, da bi razširili pravico sodelovanja za predstavniške zbornice velikih koncernov. Osnovna značilnost tega predloga je, da bi prelele najpomembnejše kompetence z nadzornih odborov ter koncernov, ki so si v dosedanjem razvoju prilastili vse oblasti, v tako imenovano predstavniško skupščino, ki bi jo sestavljalo 19 delničarjev, 19 delavskih zastopnikov in 11 predstavnikov javnih koristi. To zadnje bi imenovali ministrstvo za gospodarstvo iz vrst znanih ekonomistov, tehničnih strokovnjakov, univerzitetnih profesorjev, advokatov in podobno. Toda o tem bodo verjetno povedali kaj določnejšega šele po volitvah.

-no

Tepraj niso nikdar utrujeni? O, ja, so, vendar je njihov počitek sila redek.

Iz življenja in dela zasavskih občin

Bliža se čas, ko bomo z volitvami potrdili našo prehojeno pot, ko bomo neizpodbitno zakoličili nadaljnjo izgradnjo komunalnega sistema, za lepšo podobo jutrišnjega dne. — Toda postojmo samo hipsec, dva, in naša misel naj pohiti nekoliko nazaj, in povežimo vse to, kar smo delali in snovali za skupen imenovalec.

PET LET V SEVNICI

Ko so pred petimi leti odborniki velike sevniske komune sprejeli svoje dolžnosti, so si zadali številne naloge, katerih izpolnitev naj bi osnovno izboljšala življenje kmečkih ljudi in industrijskih delavcev, tako tistih izpod Bohorja, kot tistih na drugi strani Save, spremeni Sevnico samo, podjetja pa razširila in utrdila. Koliko so v vsem tem uspeli?

Na to nam je odgovoril predsednik ObčL Sevnice tov. Karol Kolman.

Kakor povsod drugod, je tudi v Sevnici velika stanovanjska stiska. Koliko ste doslej napravili za njeno ublažitev?

V vseh teh letih smo dali zlasti velik poudarek gradnji

individualnih hiš in hišic. Tako so delavci in ostali ob pomoči občine in podjetij, samo v letu 1956/57 zgradili okoli 60 takih poslopij. Veliko teh je sedaj že tudi zgotovljenih.

Pred leti še več vasi v vaši občini ni bilo elektrificiranih. Kaj pa danes?

Električna žica je napeljana že skoraj v vsak najoddaljenejši zaselok. Pred kratkim so prvič prižgali luč na Kalu nad Sentjanjem in nekaj prej na Malkovcu.

Za ta dela je bilo treba okoli 40 milijonov din; sredstva sta dala okraj in občina, precej pa so prispevali tudi vaščani sami. Prej ko slej bodo v sevniski občini povsod svetili le z elektriko.

Ceste in vaške poti so v vaši komunli že od nekdaj velik problem. Kaj ste storili na tem področju?

Rekonstruirali smo staro in dolga zgradili novo cesto iz Impolce na Bučko, ki bo prebivalcem Bučke in Skočjane skrajšala pot v Sevnico za okoli 12 kilometrov, lani smo podali, šak: cesto Radna-Konjsko, kamor je danes mogoče priti tudi

Kakšne uspehe ste zaznamovali v industriji?

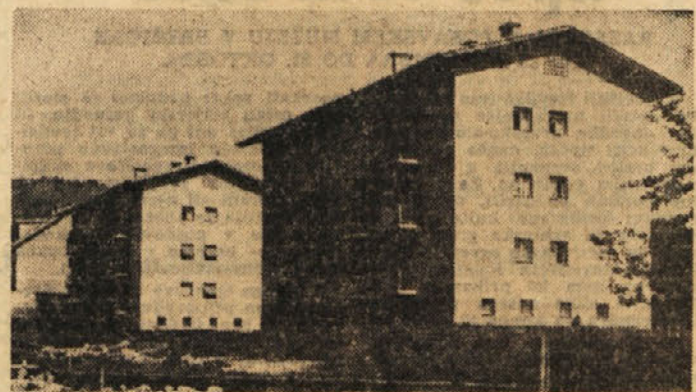
Zlasti koptarna je lepo napredovala. Povečala je proizvodnjo in zabeležila racionalnejšo uporabo lesa, kolektiv pa se je tudi številčno precej povečal.

Mizarska produktivna zadruga ima vse pogoje za razvoj in bi — če bi imela prostor — lahko še sedaj zaposlila nadaljnjih sto delavcev. Dobro dela tudi konfekcija »Lisca«, za katero pravkar pripravljajo elaborat za gradnjo novega poslovnega poslopja.

Velik napredek je nadalje pokazal v zadnjih petih letih tudi rudnik Krmelj, ki pa ima zadnje čase čedalje večje težave s prodajo premoga.

Kaj pa šolstvo?

To je spet huda rakovna rana naše komune. Večina šol je že zdavnaj odslužila, za gradnjo novih pa doslej ni bilo sredstev. Končno se bo tudi to vprašanje premaknilo z mrtve točke. Če bo potrjen nov načrt za šolo v Sentjanju, bi tu začeli z gradnjo že čez kak mesec. Za ta dela smo doslej namenili sedem milijonov in 400 tisoč din, sami prebivalci pa so pripravili prispevek v vrednosti okoli dveh milijonov din. Za šole na Telčah, Primožu in na Ledini pa so

Novi stanovanjski blok nasproti kolodvoru v Sevnici

Zagorje je povsem menjalo svojo podobo

»Bodimo odkriti, in nikar ljudem kar koli obljubljati, kar bi kasneje ne mogli izpolniti«, — je dejal na prvem posvetovanju zagorskih političnih, množičnih organizacij in društev tov. predsednik občinskega odbora SZDL, ko je govoril o pripravah za bližnje volitve. »Pač pa pokažimo prebivalcem Zagorja perspektivo, ki jo ima občina, in skušajmo pogledati nazaj, na prehojeno pot.«

Pričnimo tudi mi s tem geslom današnji sestavek, in se ozremo nekoliko nazaj, na pretekla leta, ki so najzanimivejša za rast Zagorja. Morda bomo

Ustanovljena je bila vrsta novih gospodarskih podjetij, kar bi kasneje ne mogli izpolniti, — je dejal na prvem posvetovanju zagorskih političnih, množičnih organizacij in društev tov. predsednik občinskega odbora SZDL, ko je govoril o pripravah za bližnje volitve. »Pač pa pokažimo prebivalcem Zagorja perspektivo, ki jo ima občina, in skušajmo pogledati nazaj, na prehojeno pot.«

To so bila tudi leta, ko se je v Zagorju nesluteno razmahnila pisana ljudska dejavnost, ko je malone vsak drugi Zagorjan kroljil podoba kroja in pokazal silno voljo prispevati svoj delež k splošni blaginji. Tu se je najbolj pokazala ustvarjalna zavest in moč Zagorjanov, ki so bili venomer pripravljeni, ne glede na to, da je včasih tisti čas zahteval mnogo več, kot so zmogli.

Važno je to, da delo, napori niso bili zaman. Prva etapa na poti k lepšemu, znošnejšemu, jutrišnjemu življenju, je za nami. Danes so v Zagorju postavljeni solidni temelji za vsestranski napredek na katerem kolim področju.

Pravkar največje zagorsko podjetje šini svoje celokupno obratovanje. Ze v bližnjih letih bodo rudarji nakopali več premoga, pod mnogo lažjimi pogoji kot doslej. Urejeno je precejšnje število raznih življenjskih vprašanj. Grad se mnogo več stanovanj, mnoge družbene institucije se prizadevajo odpraviti še vse ostale pomanjkljivosti, ki trenutno še ovirajo svobodnejšo rast.

Velikega pomena za splošno rast zagorske občine je tudi nedvomno to, da se je istočasno, ko se je spreminjala podoba kroja, spreminjal tudi človek. Vse bolj prodira v njegovo zavest misel, da je soodgovoren za celotni razvoj svojega kroja, in če se kdaj koli mnenja krešejo, je to zgolj prispevek k boljši in smotrnejši rešitvi tega ali onega problema.

Na zborih volivcev, ki so tale čas širok po zagorski občini, so Zagorjani še enkrat poslušali najvažnejše pridobitve zadnjih let. Bržkone so spoznali, da je to moč zadovoljivo opraviti kakršno koli večje delo le s skupnimi močmi. Vsi pa bodo lahko sami ugotovili, da je bila doba, ki je za njimi, resnično bogata in pomembna za jutrišnje življenje.

ŠE JE ČAS!

V raznih naših krajih smo že imeli prve zore volivcev, na katerih so izbirali kandidature za bodoče člane občinskih ljudskih odborov. Kolikor so mi znani rezultati teh zborov, lahko rečem, da so volivci pozabljali na mladino in žene. Zdi se mi, da so se ponekod tudi politične organizacije premalo zavzele za to, da bi kandidirale v nove ljudske odbore več mladih ljudi in žena. Res je namreč, da se ni izginila stara miselnost, da mladi ljudje in žene niso sposobne za sodelovanje o važnih gospodarskih, političnih in drugih vprašanjih, vendar se ob ugotovitvi ne smemo ustaviti, pač pa da se morajo vse politične organizacije, in napredni ljudje odločno boriti proti taki miselnosti in se zavzeti tudi za mladinske in ženske kandidate. To pa je seveda tudi naloga naših mladinskih organizacij in ženskih društev, ki so se verjetno premalo zavzele v pripravah na zore volivcev, kjer bi bilo treba kajpak skisati tudi njihovo odločno besedo.

Razumljivo je, da ne gre za to, da pridejo v nove ljudske odbore določeni predstavniki posebnih interesov mladine ali pa žena, ker teh interesov seveda ni. Velja pa, da imamo prav gotovo tudi med mladino in ženskami dobre kadre, ki bi obogatili kvaliteto novih ljudskih odborov in pripomogli k uspehom. Končno je treba misliti pač tudi na to, da je med volivci skoraj več žena kot moških, in tudi precej mladih, zaradi česar ni v skladu s njihovo družbeno vlogo, da bi bilo tako malo, ali pa da sploh ni žena in mladine v tako važnih organih družbenega upravljanja,

kakor so to občinski ljudski odbori.

Ponekod pravijo, češ da je pri izbiri kandidatov treba misliti na zrele in razsodne ljudi, ker se sicer utegne zgoditi, da bo med novimi odborniki manjkalo ljudi, ki bi bili sposobni voditi razne svete komisije in odbore. K temu pomisleku seveda ni kaj pripomniti, če ne bi to bilo v škodo mladih ljudi in žena, o katerih posamezni starokopitneži mislijo, da so nesposobni za tako važna in odgovorna mesta. Drugi spet menijo, da ljudski odbori ne potrebujejo takih ljudi, ker da bodo samo številke na papirju in da ne bodo dosti koristili za plodno delo in uspešen razvoj komunne. Tu nemalokrat mislijo prav na mladino in žene. Morda je res, da naši mladinci ali pa ženski odborniki sprva ne bodo tako aktivni, ker se bodo morali šele učiti in spoznavati številne komunalne in druge probleme — pomislimo pa ob tem, da je tudi med sedanjimi odborniki — in jih bo verjetno tudi med novimi — precej starejših odbornikov, ki vso kdo ve kaj aktivni in so bili kdovekak aktivni in so bili prav tako samo »številke na papirju«.

Ponekod so organizacije ljudske mladine zelo delavne in njeni člani prav marljivo pomagajo reševati razna pereča družbena vprašanja. Tu bi človek pričakoval, da bodo vsaj v takih krajih izbirali kandidate tudi med mladimi ljudmi. Tak primer imamo na primer v Radečah. Tamkaj sploh niso kandidirali nobene mladine v občinski ljudski odbor, čeprav je splošno znano, da je mladina v tej občini politično zelo zrela in

tudi v gospodarskih vprašanjih precej razgledana. Čeprav vodilni ljudje v občini priznavajo uspehe mladinske organizacije in se z njimi ponašajo, je vendarle res, da so se premalo zavzeli za mladince, ko so na zborih volivcev izbirali kandidate za nov občinski ljudski odbor. Podobne primere imamo kajpak tudi v drugih občinah, kjer so mladinske organizacije prav tako delavne in se zelo resno poglabljajo v naša gospodarska vprašanja. Resnici na ljubo moramo priznati, da so ponekod vendarle drugače gledali na mlade ljudi in žene in da so, če že niso kandidirali ne vem koliko mladincev in žensk v nove ljudske odbore, pokazali vsaj dobro voljo za to vprašanje in izbrali vsaj dva, tri mlade oziroma ženske kandidate. Tem občinam naj slede tudi ostale, kajti še je čas, da popravimo napako, ki nam bo bolj v škodo kot pa v korist.

—nc

Njim velja naše delo in skrb

(Nadaljevanje)

Vendar je med Nemci danes vsak človek deležen enakih pravic, pa najsi bo to Jugoslovanci, Holandci, Francozi ali Američani. Vsi imajo pred zakonom enako zaščito, pri delu enake obveznosti in pri plačilu iste pravice. Prav zaradi tega je nemški delavec s svojim standardom do neke mere zadovoljen. Seveda pa bi bilo njihovo življenje lahko še mnogo boljše, če se ne bi bili odločili za oborožitev.

Vsak nemški delavec mora plačati merdni davek, ki znaša glede na določeno tarifno postavko 8—12% od njegove mesečne plače. Razen tega plačuje delavec polovico zneska za socialno zavarovanje, polovica pa plača podjetje oziroma ustanova. Tako znašajo vsi odtegljaji od plače 22%, kar je za naše pojme kar nemogoče in tudi nemškemu delavcu to nikakor ne gre v račun. Tudi cerkveni davek morajo plačevati, pa če hodijo v cerkev ali ne. Nemškim dušnim pastirjem je glavno, da dobijo čimveč denarja. Davek na mezde se plačuje po določeni lestevici za samce, ožene brez otrok ali z otroki ter tiste, ki so stari nad petinpetdeset let. Po šestdesetem letu dobe pokojnino, ki ne presega 80% od njihove zadnje plače pred upokožitvijo. Nekateri so me skušali prepričati, da je ta njihov sistem socialne politike dober, meni se pa zdi, da ste vsi istega mnenja kot jaz, da temu ni tako. Če s politično-psihološkega vidika je ta sistem nemške socialne politike za vsak družbeni sistem neprimeren.

Za otroke prejemajo delavci poseben dodatek, prav tako tudi za ženo. Kljub temu dohodki povprečne nemške delavske družine ne presegajo 550 mark mesečno. Od tega plačajo za stanovanje največ sto mark, ki seveda ni kdo ve kaj ugodno, vse ostalo pa porabijo za hrano, obleko in druge potrebščine. Večina družin se s takšnimi dohodki kar dobro preživlja.

Na nemškem trgu vlada svoboda, nelojalna kapitalistična konkurenca. Industrijska podjetja in trgovci tekmujejo med seboj tako v solidnosti poslovanja, z reklamo in očitno za ustvaritev čimvečjega dobička. Če hočeš kupiti avto, je boljše, če kupiš dve ali tri leta star model, ker ga dobiš morda samo za

Tone Zagorc:

MED NEMCI

polovično ceno, čeprav je popolnoma nov. Kar zadeva druge industrijske predmete, so cene enakih artiklov v posameznih trgovinah zelo različne in včasih varirajo celo za 50%. Če se ne spoznaš dobro v mestu, lahko kupiš neko stvar zelo poceni, ali pa jo mnogo preplačaš.

Vse trgovine so zelo ekonomično urejene. Potreba je brezhbna. Mnogo je trgovin, kjer si človek lahko sam nabere stvari, ki jih potrebuje in nato plača pri blagajni ter si sam odšteje drobiž. Je celo nekaj takšnih manufakturnih trgovin, kjer so izložbe brez šipa, a se vendar le redkokdaj zgodi, da bi kdo kaj izmahnul. Vse večje trgovine imajo zasebne detektive, ki jim ne uideš zlepa.

Ker je Stuttgart eno od najpomembnejših mest v Nemčiji, saj je tu sedež poznanih tvrdk Mercedes-Benz, Bosch, Porsche in še vrsto drugih, ker je tu velika potreba po delovni sili in je življenje delavca najlažje spremljati, velja vse, kar sem že prej napisal, lahko bi rekel, za vso Nemčijo.

Stuttgart je staro zgodovinsko mesto, dve sto kilometrov oddaljeno od Münchena, prav toliko od Frankfurta, od Heideberga, ki slovi po svoji odlični univerzi in muzejih, pa okrog osemdeset kilometrov. Tu je sedež pokrajine Baden-Württemberg. Mesto se razprostira po številnih gričih okrog Neckarja in je v mnogem podobno našemu Beogradu. Precej ulic je zelo strmih, in če pogledaš Neckar, ki se vije ob mestu, se ti zdi, da vidiš pred sabo Donavo, le da je Neckar manjši od Donave. Mestno področje obsega okrog 20.700 ha, od čegar zavzemajo zgradbe okrog eno četrtno, eno četrtno gozd, polovico pa njive in travniki, sadovnjaki in vinogradi. Z naravno lepoto njegove lege bi ga bilo težko primerjati s katerim koli drugim nemškim mestom. Nobena železnica ne

pripelje v mesto, da ne bi šla skozi kak tunel ali nadvoz, vse cestne železnice se strmo vzpenjajo med ulicami, in peši morajo prestopiti manskatero stopnico, preden pridejo do svojega stanovanja. Mesto ima celo zobato železnico, ki vozi od Marienplatz do Degerlocha.

Po svoji blagi klimi prekaša mesto vse ostale kraje ob gornjoporenjski nižini, ker nizko grčevje ščiti mesto pred hladnimi vetrovi. Predvsem jesen ostane dolgo topla. To staro mesto se razprostira med griči ob Neckarju, kakšnih šest kilometrov v širino. Težko je reči, da je to staro mesto, ker je bilo med vojno skoraj popolnoma porušeno in po vojni na novo zgrajeno.

Mesto je obdano s številnimi majhnimi mesti, ki pa vse sodijo pod Stuttgart. Velika znamenitih stavb v mestu je bila med vojno porušena. Mestna tržnica je zdaj lepša, kot je bila pred vojno, prav tako občinsko poslopje. Zahodno stran starega mesta krasi Königsstrasse, najbolj prometna ulica, kjer je večina veletrgovin, bank in drugih važnih prostorov, vključno z impozantno stavbo železniške postaje. Od notranjosti mesta je posebno zanimiv zahodni predel s stanovanjskimi naselji iz devetnajstega stoletja. Nato se mesto polagoma dviga proti Hasenbergu in Birkenkopfu, majhnemu griču, ki je nastal iz samih ruševin in stoji nad mestom kot veličasten spomenik na strahote druge svetovne vojne. Severovzhodno od tod se razprostirajo majhni griči, po katerih je speljana moderna cesta za avtomobilsko dirko.

V južnem predelu mesta prideš z zobato železnico v ljubko predmestje Degerloch, kjer stoji skoraj same vile poslovnih ljudi iz mesta in upokojenih uradnikov. Nedaleč od tod se razprostira Bopserwald z elegantnim, 214 m visokim razglednim stolpom, ki sodi med posebne zanimivosti Evrope.

se začela pripravljati dokumentacija in načrti.

In druge pridobitve? V Sevnici smo razširili vodovodno omrežje, po vseh nadležnih z malimi esancijami, v kratkem pa nameravamo instalirati tudi sevniski trg, da se bomo enkrat za vselej znebili nadležnega prahu.

—Jak

Seminarij za člane šolskih odborov v Zagorju

Videti je, da v manskateri soli v zagorski občini šolski odbori niso poznali v celoti svojega dela, niti kompetenc, ki jih nalaga zakon, čeprav ni nobenega dvoma, da so opravili, malone brez razlike, precej odgovornega dela.

V želji, da bi se delo šolskih odborov v bodoče izboljšalo, je občinski odbor SZDL v Zagorju sklenil organizirati dvodnevni seminar, na katerem se bodo člani seznanili z vsemi opravili, ki jih imajo kot družbeni organi na naših šolah.

potem laže presodili in ugotovili, da je za nami najbolj strma pot k cilju, ki mu pravimo po domače: lepše življenje za vsakogar!

Komaj pet let poteka, ko se je zagorska občina razširila. To zares ni kdo ve kaj dolga doba. Vendar je bila po svoji pisanosti zelo bogata in po svoji odločnosti za življenje vseh zagorskih prebivalcev.

V tem času so delavski sveti zagorskih podjetij začeli doživljati prve večje izkušnje v vodenju svojih podjetij, uveljavljati se je začelo družbeno upravljanje, in Zagorjani so vedeli, da je od njih samih odvisno, kako si bodo krojili življenje.

Takrat je bilo za Zagorjane življenjskega pomena, razširiti gospodarstvo, kajti rudnik ni mogel sprejemati na delo vseh mladih ljudi, ki so prihajali iz šol, od kmetov in drugih. Nekateri krepki posegi in odločnost, najbi nove vire za poselitve, so rodili prve sadove.

ne slikarske in druge kulturne razstave z visoko umetniško vrednostjo. Prav tako prirejajo tu razne koncerte domačih in tujih glasbenikov.

V severnem predelu Stuttgarta leži predmestje Zuffenhausen in Feuerbach, poznana kot najbolj industrijska predela mesta, ki sta bila med vojno popolnoma porušena.

Kar zadeva obnovo porušenega Stuttgarta, lahko rečem, da bo to ostalo na najvidnejšem mestu njegove zgodovine. Prva naloga meščanov po vojni je bila, da odstranijo ruševine, ki jih je bilo, kot pravijo, nad pet milijonov kubčnih metrov. Nekaj teh ruševin

Kolodvor v Stuttgartu

so uporabili za predelavo v različni gradbeni material, iz velike večine pa je nastal umetni grič Birkenkopf, o katerem sem že pisal. To delo je bilo končano šele 1953. leta in je stalo upravo okrog dvajset milijonov mark.

(Nadaljevanje sledi)

III. PLANINSKI TABOR NA ZASAVSKI GORI

Pridi človek, in spočij duha in telo!

NAD TRI STO PRIJATELJEV PLANINSKEGA SVETA JE PRISLO PREJŠNJO NEDELJO NA ZASAVSKO GORO, KJER JE BIL V OKVIRU III. PLANINSKEGA TABORA PLANINSKI MITING

ZAS. GORA JE BILA ENO SAMO MRAVLJIŠČE VESELJIH, NASEMJANIH LJUDI, KI SO SE PREDAJALI VROČEMU SONCU, IGRIVI SEGAJAVOSTI, IN NA TA DAN SE JE TU GORI SPLETLO DESETINE NOVIH POZNANSTEV — V BODOČE VSAKO LETO PLANINSKI TABOR

Pravijo, celo trdijo, da se človek, če pride na planino, nehoti odtrga vseh tegob in spon, ki ga tarejo in vežejo v dolini. Ni prazna, ta ljudska modrost! In še prav posebno ni prazna, če privablja ljudi v planino želja in hotenje, da bi se med seboj spoznali, spletki prijateljskega in tovariškega vezi in po svoje pripomogli, k tistemu nadvse pomembnemu načelu: bodi človek človeku, brat in prijatelj. No, to načelo krepko uresničujemo tudi naša planinska društva, ki že prihajajo na višjo obliko svojega plemenitega delovanja. Menimo, naša zasavska planin-

ljenimi gosti pa smo videli tudi zastopnika Planinske zveze Slovenije tov. Hribarja, podpredsednika OLO tov. Burkelja, urednika »Planinskega vestnika« tov. Orla, predsednika iniciativnega odbora Društva prijateljev prirode zasavskega okraja tov. Ostanka, mnoge zastopnike planinskih društev iz zasavskih občin in druge, ki jih je toplo pozdravil sekretar okrajnega odbora SZDL tov. Janez Jesenšek. Le-ta se je na I. slavnostni seji zasavskih planinskih društev toplo zahvalil prizadevanjem zasavskih planincev, ki so v letih po vojni vložili v obnovu planinskih postojank ogromno dela in poudaril, da je naša skupna dolžnost privabljanje naših zasavskih vrhov še več delovnih ljudi, ki so med najlepšimi na Slovenskem.

Tudi miting pri stari koči je

vanju svojega govora pa je dejal, da je že zakoličena tako imenovana zasavska planinska pot od Kumrovc do Zasavske Gore, ki bo delovne ljudi našega okraja še bolj zbliževala. Udeleženci tega tabora so na mitingu slišali še kup načrtov, ki jih kamijo v bodočih letih uresničiti zasavska planinska društva. Hvale vredno je to, da se tudi naša oblast, zlasti pa Socialistična zveza delovnih ljudi, toplo zavzema za izgradnjo mnogih planinskih koč na naših vrhovih, in si prizadeva pomagati razvoju planinstva v našem okraju. Ni pomembnega prav nobenega dvoma, da bodo tudi v bodoče naši planinci deležni vsestranske materialne in moralne pomoči, da bodo uspeli v svojem res lepem in pomembnem prizadevanju, vključiti v svoje vrste čimveč delovnih

III. planinski tabor na Zasavski gori je lepo uspel. Bila je že trda noč, ko so zadnji obiskovalci vriskali veselo razpoloženi v dolino.

potekal v takem nadvse veseljem in prijateljskem vzdušju. Predsednik planinskega društva tov. Golob je obrazložil prisotnim delo zagorskega planinskega društva in poudaril potrebo, da v prihodnjih letih še izboljšamo dograjene planinske postojanke na zasavskih vrhovih, da pomnožimo število ležišč, izboljšamo komunikacije, v nadalje-

ljudi, ki bodo prihajali na naše vrhove po mir in počitek. Zasavska Gora, je imela svoj veliki dan! K temu so se pripomogli: dobra postrežba gostov, ki so se sprostili vseh ljudi, v prihodnje bodo planinski tabori vsako leto na drugem zasavskem vrhu. In gleslo bo: Pridi človek, in spočij duha in telo!

Milan V.

Razpored prvenstvene razvrstitve v jesenskem delu varaždinsko-mariborsko-celjske lige

I. kolo — 15. septembra

ZAGORAC: RUDAR

Tekstilac: Maribor

Drava: Jedinstvo

Sloga: Aluminij

Podravka: Mladost

Kladivar: Sloboda

II. kolo — 22. septembra

RUDAR: SLOBODA

Mladost: Kladivar

Aluminij: Podravka

Jedinstvo: Sloga

Maribor: Drava

Zagorac: Tekstilac

III. kolo — 29. septembra

TEKSTILAC: RUDAR

Drava: Zagorac

Sloga: Maribor

Podravka: Jedinstvo

Kladivar: Aluminij

Sloboda: Mladost

IV. kolo — 6. oktobra

RUDAR: MLADOST

Aluminij: Sloboda

Jedinstvo: Kladivar

Maribor: Podravka

Zagorac: Sloga

Tekstilac: Drava

V. kolo — 13. oktobra

DRAVA: RUDAR

Sloga: Tekstilac

Podravka: Zagorac

Kladivar: Maribor

Sloboda: Jedinstvo

Mladost: Aluminij

VI. kolo — 20. oktobra

RUDAR: ALUMINIJ

Jedinstvo: Mladost

Maribor: Sloboda

Zagorac: Kladivar

Tekstilac: Podravka

Drava: Sloga

VII. kolo — 27. oktobra

SLOGA: RUDAR

Podravka: Drava

Kladivar: Tekstilac

Sloboda: Zagorac

Mladost: Maribor

Aluminij: Jedinstvo

VIII. kolo — 3. novembra

RUDAR: JEDINSTVO

Maribor: Aluminij

Zagorac: Mladost

Tekstilac: Sloboda

Drava: Kladivar

Sloga: Podravka

IX. kolo — 10. novembra

PODRAVKA: RUDAR

Kladivar: Sloga

Sloboda: Drava

Mladost: Tekstilac

Aluminij: Zagorac

Jedinstvo: Maribor

X. kolo — 17. novembra

RUDAR: MARIBOR

Zagorac: Jedinstvo

Tekstilac: Jedinstvo

Drava: Sloga

Sloga: Sloboda

Podravka: Kladivar

XI. kolo — 24. novembra

KLADIVAR: RUDAR

Sloboda: Podravka

Mladost: Sloga

Aluminij: Drava

Jedinstvo: Tekstilac

Maribor: Zagorac

KINEMATOGRAFI

KINO »DELAJSKI DOM« V TRBOVLJAH bo predvajal do ponedeljka japonski film »ATOMSKA BOMBA NAD HIROŠIMO«; naslednji teden od torka do četrta francoski barvni film »IMEL SEM SEDEM HCERA«.

KINO »SVOBODA-TRBOVLJE« bo imel na sporedu do ponedeljka ameriški barvni kavbojski film »OVERLAND PACIFIC«.

KINO »SVOBODA - ZASAVE« V TRBOVLJAH: od 13. do 15. sept. francoski film »ATA, MAMA, SLUŽKINJA IN JAZ«; od 20. do 23. sept. ameriški film »SLAVOLOK ZMAGE«.

KINO BREŽICE: 13. in 14. sept. madžarski barvni film »LILJOM-FI«; 15. in 16. sept. ameriški barvni film »INDIJANSKI BOREC«.

KINO SEVNICA: od 14. do 15. sept. »GOLA DZUNGLA«; od 16. do 22. sept. italijanski film »KRUH LJUBEZEN IN LJUBO SUMNOST«.

KINO BRESTANICA: 14. in 15. sept. ameriški pustol. film »V KANJONIH COLORADA«; 16. in 19. sept. nemški cirk. film »TROMBA«; 21. in 22. sept. ameriški pustolov. film »GOLA DZUNGLA«.

KINO »SVOBODA - VIDEM-KRŠKO«: 15. sept. francoski kinematografski film »SE JE PROSTOR ZA ENČE«; 18. in 19. sept. angleški vestniški film »PLAVILAS ZAPELJIVKA«; 21. in 22. sept. ameriški film »TAJINSTVENO MOČVIŠJE«.

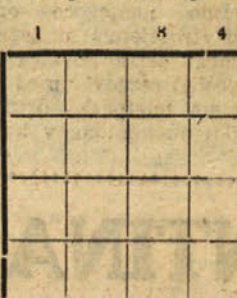
Rešitev računске naloge iz 36. številke

Rešitev računске naloge, ki smo jo prinesli za pionirje v 36. številki »Zasavskega tednika«, se glasi:

$$48 - 6 + 6 - 6 = 27 (21)$$

Na taborjenju je bilo torej 27 pionirjev in 21 pionir. Pravilno sta rešila računsko nalogo Joško Iglič, učenec 3. c razreda osnovne šole na Vodah, Trbovlje I, in Jože Juvančič, dijak 4. raz. gimnazije, pošta Zagorje ob Savi, Ulica talcev, kateremu bomo poslali knjižno darilo po pošti, Joško Iglič pa naj pride v naše uredništvo po nagrado.

Nagradni magični kvadrat za pionirje

Besede (vodoravno in navpično): 1. slaščica za kofje; 2. tekočina; 3. manj kot dva (tudi nekdanji angleški državnik); 4. zimsko športno orodje za pionirje. Črke: AA, DD, EEE, I, NN, OO, SS, VV.

Pravilne rešitve nam prinesite ali pa pošljite po pošti na uredništvo do nedelje, 22. septembra opoldne. Za rešitev magičnega kvadrata imamo pripravljeni 2 lepi knjižni nagradi (po odločitvi žreba).

Pri odgovoru ne pozabite navesti poleg svojega imena in priimka tudi razred šole, ki jo obiskujete, nadalje pošto in kraj, kjer ste doma.

Uredništvo.

SPLOŠNA OBRATNA KOVINARSKA ZADRUGA

VIDEM-KRŠKO

razpisuje

na temelju 7., 11., 27. in 29. člena temeljnega zakona o štipendijah (Ur. list FLRJ Štev. 32/55), dve pogodbeni štipendiji in to:

1 štipendijo za študij na

TEHNIČNI VISOKI ŠOLI — ODDELEK ZA STROJNISTVO V LJUBLJANI,

1 štipendijo za študij na

TEHNIČNI SREDNJI ŠOLI — STROJNI ODDELEK V VIDMU-KRŠKEM,

Višina štipendije je določena po odloku (Ur. list FLRJ Štev. 33/55 in 30/56).

Prošnjo vloži pri podjetju najpozneje do 30. 9. 1957. Kandidati morajo priložiti: kratak življenjepis, prepis zadnjega šolskega spričevala ali potrdilo o opravljenih izpitih, potrdilo o vpisu v šolo, za katero se daje štipendija, potrdilo o otroškem dodatku ali potrdilo o premoženjskem stanju ter potrdilo, da prošilec še ne prejema štipendije.

Komisija za štipendije

pri Splošni obratni kovinarski zadrugi

VIDEM-KRŠKO.

DPD »SVOBODA« RADEČE

priladi v soboto in nedeljo, 14. in 15. septembra ljudsko spevoigr

»MLINARJEV JANEZ«

Igra bo na prostem ter sodeluje preko 200 oseb.

Začetek ob 20. uri.

Vijudno vabljeni!

RAZPIS

Gozdna gospodarstva v Brežicah razpisuje na podlagi člena 16 Uredbe o gradnji (Ur. l. FLRJ št. 14-52, 5-54 in 53-56) in čl. 10 pravilnika o oddajanju gradbenih objektov v dela — Uradni list FLRJ št. 13-57.

I. JAVNO LICITACIJO

za oddajo gradbenih del za stanovanjsko stavbo »Gozdara« v Brežicah.

Predračunska vrednost gradbenih del znaša 10.236.339 din.

Rok za dovršitev je 31. 12. 1957.

Licitacija bo dne 30. 9. 1957 ob 10. uri dopoldne v prostorih Gozdnega gospodarstva Brežice.

Varščino 10% predračunske vrednosti je treba predložiti z garancijskim pismom banke najkasneje do pričetka licitacije. Ponudbe morajo biti opremljene po členu 15 in 16 zgoraj citirane pravilnika.

Ponudbi priložite prilogo po razpisanih pogojih v skladu s čl. 17 zgoraj navedenega pravilnika.

Ponudbe bomo sprejemali na dan licitacije dne 30. IX. 1957 do vključno 9. ure dopoldne v prostorih Gozdnega gospodarstva, Brežice.

Licitacijski elaborat in splošni pogoji bodo na razpolago od 16. septembra 1957 dalje vsak dan od 12. do 14. ure v pisarni gradbenega oddelka v prostorih Gozdnega gospodarstva v Brežicah pri kolodvoru.

Ponudniki morajo pred pričetkom licitacije plačati v gotovini predpisano obdano takse v znesku 1835 din.

ČRNA ROKA

RIŠE IN PIŠE: IVAN ŠPITALER

36. Ko se je zdanilo, je stal ob njej Rasputnik.

— Treba ga bo pokopati — je rekel, — že celo noč leži na jasi in ...

— Spravimo ga domov — je skrajno proseče rekla.

— To je nevarno. Lahko nas nalotijo Nemci. Bolje bi bilo, da ga pokopljemo kar tu, na robu jase.

37. Narahlo je položila glavo na tla ter vstala.

— Spravimo ga domov — je rekla.

Ko je odhajala, se je še enkrat ozrla. Na to se je okrenila. Rasputnik je tik za seboj zaslišal strel. Nada je sunkoma dvignila roke in omahnila. Neznane je stopil bliže. — Kaj meniš Rasputnik. Tako stvar se konča hitro in temeljito. Pojdi, imam krasen načrt. —

38. Ker se Nada dolgo ni vrnila, je postal Bert nestrpen. Venoemer je hodil pred prag in se oziral proti gozdu. Tudi Završnikovo mamo je skrbelo. Do Rasputnikove kočice je bilo le nekaj ur hoda, od Nadinega odhoda pa je preteklo skoraj tri ure. Počasi se je večerilo.

— Malo še počakam, če je ne bo, grem in jo poiščem — se je odločil Bert.

39. Ko je Bert že tretjič stopil na prag, je prav na robu gozda, na stezi, ki je držala proti hiši, zagledal starejšega človeka. Ko je prišel bliže, je Bert skoraj prestrašen obstal. Starejši možki je nosil Nado. Nosil jo je v naročju in roke so se ji vlekli skoraj po tleh.

40. Starejši možki je bil videti utrujen.

— V gozdu kar mrgoli Nemcev — je povedal.

— Ze zjutraj so ubili nekega partizana. Zatem so našli še Nado. — Je Završnik doma?

Odneseš jo v hišo. Bert se je zamislil...

RAZPIS

Upravni odbor Kmetijske zadruge Sentjanj na Dol. razpisuje mesto

KNJIGOVODJA zadruge in ŠOFERJA

Pogoji za knjigovodja: potrebna strokovna izobrazba; nekaj let samostojne prakse v knjigovodstvu; po možnosti v zadrugnem sektorju.

Pogoji za šoferja: potrebna najmanj dveletna praksa vožnje s tovornim avtomobilom. Zaželen mehaniški poklic.

Plača in dopolnilna plača po tarifnem pravilniku Doma. Prošnjo nasloviti na naš naslov z življenjepisom.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem vsem zdravnikom bolnišnice Trbovlje, posebno dr. Starčeviću, dr. Škerbec-Kerstelnu, dr. Novak-Ahačičevi (za obisk na domu), vsem medicinskim sestram in ostalemu osebju internega oddelka za skrb in zdravniško nego v moji dolgotrajni bolezni.

Ivanka Aškerc.

NAJNOVEJŠI PRIPOMOČKI »NEKOREKTH RADOVEDNEŽEV«

Niti Bela hiša ni več varna...

RADIOODAJNIK, KI GA SKRIJEJO V VAZO S CVETJEM — MAGNETOFON, KI DELUJE NEPRETRGOMA 13 UR — NAJNEVARNEJŠI PA JE »PARABOLIČNI MIKROFON«

Elektronsko »prisluskovanje« bo nekega dne postalo za Združene države državni so-vražnik številka ena. Ta iz-najdba je namreč v zadnjih desetih letih izredno napredovala. Ako hoče nekdo zvedeti, kaj drugi dela, kaj govori in mu pri tem ni mar za stroške, mu je mogoče ne le, da vse

čuje, ampak celo, da vsako besedo registrira na magne-tonski trak. Tovrstne naprave so že tako popolne, da jih je skoroda nemogoče odkriti. Med »trofejami« nekega po-klicnega prisluskovalca je tu-di posnet razgovor med usluž-bencem telefonske družbe in nekim abonentom, v katerem

mu uslužbenec telefonske družbe javlja, da je bilo ugo-tovljeno, da na njihovi liniji ni aparata za prisluskovanje.

Po zagonetnem umoru fi-nančnega magnata Sergeja Rubinsteinja je newyorška po-lICIJA v njegovem stanovanju odkrila majhno telefonsko centralo, s pomočjo katere je Rubinstein mogel kontrolirati razgovore vseh telefonskih

lajlo tudi po trinajst ur nepre-trgoma in so opremljeni tako, da beležijo celo številko, s katerimi ena stran linije kliče drugo stran. Če mora ta ma-gnetofon delati tudi nad trinajst ur, ga opremijo z izred-no občutljivo elektronsko na-pravo, s tako imenovanim »aktivatorjem«, ki reagira na vsak človeški glas, na vsak zvok. Ta naprava spravi ma-

vsak zvok iz sosednje sobe. To pa se uporablja le v skraj-nih primerih, kajti spretni prisluskovalci najdejo vedno pot, da v neko sobo spravijo radio oddajnik. Seveda gre tu za iz-redno majhne radio oddajnike ki jih lahko spravimo na pri-mer pod omaro, v vazo s cvet-jem ali v torbo, ki smo jo »po naključju« pustili na obešal-niku ali kje drugje.

FLORENTINA

XVII. nad.

Zdaj dobi Cherve od svojega starešine navodila za pot v London in naloge, ki jih mora opraviti v angleški prestolnici. Belgijskemu Pokretu odpora je nujno potrebna radijska postaja, potem orožje, strelivo, denar, a najprej uradno priznanje in pomoč belgijske vlade, ki je v izgnanstvu v Londonu.

»Samo oficir, ki ima veliko izkušenj v boju v Pokretu odpora, le človek, ki dobro pozna našo organizacijo, je zmožen opraviti to delikatno nalogo,« je zaključil polkovnik Zoren.

Cherve negotovo pogleda polkovnika. Načrt se mu pravzaprav ne zdi povsem dober. Potem je še kolikor toliko utrujen in izčrpan od naporov in nevarnosti, katerim je bil izpostavljen zadnje tedne. Dobro čuti, da bi se moral zdaj odpovedati. Potem reče: »Ne vem, če bom kos tej nalogi« in spet neodločno pogleda Zorena.

Polkovnik odločno odbije Cherveove razloge. »Ni nobenih razlogov, ki bi lahko opravili vaše o-mahovanje,« in odločno zmaje z glavo, kar pomeni: nobenih ugovorov več! Toda, da se ne bi pripetila kakršna koli nesreča, vas bo tokrat spravila čez mejo skupina kapetana Jockena. Madame Florentina pa vas bo spremljala na prvi etapi potovanja, tja do Lilla.

Cherve nekoliko začudeno pogleda polkovnika in Flo-rentino.

»Kako, madame? Da bi me vi spremljali?«

»Da, gospod, spremljala vas bom! Ali pa se morda odrecete mojemu spremstvu?«

»O, nasprotno, madame! Vaše spremstvo mi bo nadvse dobrodošlo, toda nevarnosti! Zammra Cherve in odločno doda: »Seveda, gospod polkovnik, pripravljem sem.«

»V redu,« reče polkovnik. »Vozilo, ki vas je pripeljalo od zapora, vas pelje še do Lilla. Ostalo je urejeno! Denar, obleka, dokumenti...«

NEVARNE MEJE

Samo dve uri kasneje hiti po cesti limuzina številka B-52326. Za volanom sedi isti vozač, ki je Chervea čakal pred vojaškim zaporom — Sonderführer Ralf. Na zadnjih sedežih pa sta udobno nameščena Florentina in kapetan Cherve. Tudi tokrat Ralf budno opazuje Belgijca Chervea.

Vozilo drvi mimo nenaseljenih krajev in skozi goz-dove, pa spet mimo naseljenih vasi in večjih krajev. Končno se približuje Roubaissu, kraju na belgijsko-fran-coski meji.

Zunaj se mrači... V nekem mestecu, samo pol ure oddaljenem od meje, Ralf ustavi in odpre zadnja vrata. »Menim, da je čas za počitek in večerjo, ali ne?«

Gostilna je prazna. Bledi sij petrolejske svetilke ko-majda osvetljuje prostor, a velika železna peč širi pri-jetno toploto.

Florentina in Cherve sedeta za mizo in naročita vino. Ralf ostane pri točilni mizi, poleg gostilničarja, in počasi srka rumenkasti aperitiv. Z gostilničarjem sta kmalu v pomenku: o vremenu, hudičevih časih, prokleti vojni, po-tem o okupatorjih....

Ralf pa med razgovorom tu pa tam dvigne pogled k ogledalu, ki visi nad točilno mizo in opazuje oba nasprot-nika. Kakšna ženska, misli Ralf, in spremlja Cherveove kretnje, ki se odčitno počasi taja in postaja zaupljivejši.

»Ali bomo prenočili v Lillu?« vpraša Cherve.

»Morda« odvrne Florentina. »Vse je odvisno od tega, kako bomo potovali,« kaže, se zelo važno, da prispeemo v Lillu. Bojim se le nepredvidenih ovir.«

Potem nekoliko hipov zre v Chervea, kot da bi ga hotela vprašati nekaj zelo važnega. »Kapetan,« reče konč-no po kratkem presledku, »kako ste mogli izgubiti mikro-filme?«

Cherve prešenečeno molči. »Kako? ... Kaj? ... Mikro-filmi? Od kod vi? ... izjedla Cherve.

»Nikar se ne čudite, od kod vem za mikrofيلمe! Lon-don se zelo zanima za usodo teh filmov in, logično, želi vedeti, če so na varnem mestu...« Florentina sniža svoj glas in doda: »Podoba je, da so izgubljeni, kaj?«

Cherve se nemočno premakne.

»Ne, gospa, to ni res! Niso izgubljeni.«

»Tako? Niso izgubljeni? Toda, kje so potem? Kdo jih skriva?«

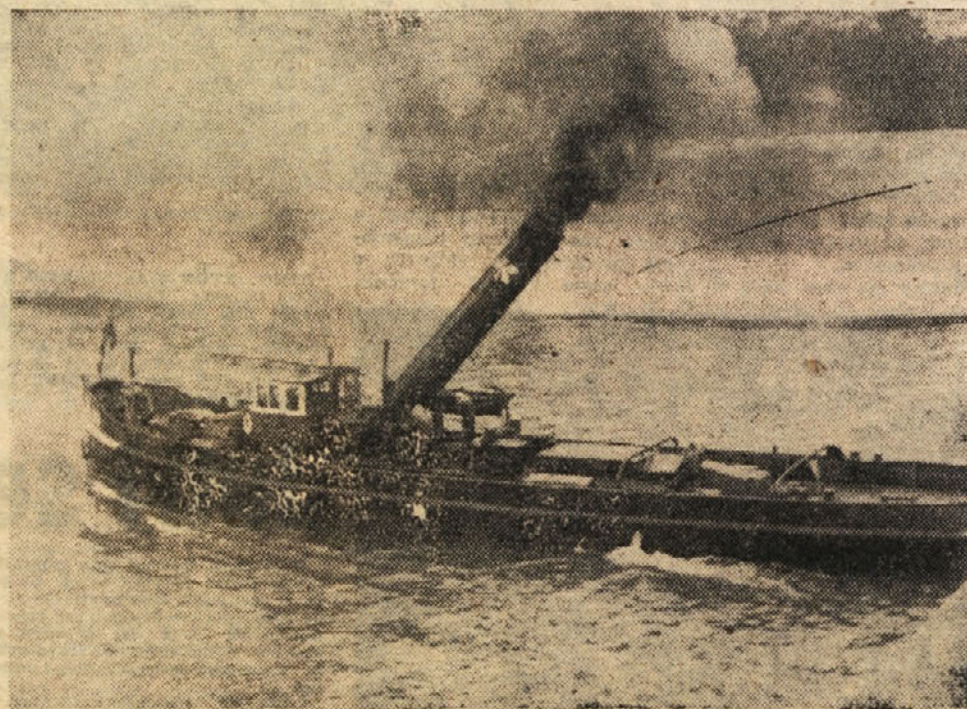
»Čeprav niso v moji lasti, niso izgubljeni. Toda, ver-jemite mi, da so na varnem kraju.«

»Varnem?«

»Varnem! Lahko to dokazem.«

»Dobro, dokazite!«

(Nadaljevanje sledi.)

Na Sein, morajo parniki spustiti dimnike, zaradi mostov

abonentov ene najbogatejših četrti New Yorka.

Naprave za prisluskovanje temeljijo na najnovejših znanstvenih dosežkih. Rubinstein je n. pr. uporabljal radio od-dajnik, ki je lahko s lastnimi baterijami deloval nepre-stano deset dni in ki se je lahko skril v najbolj skritem mestu. Rubinstein pa je pri prislus-kovanju sedel v svojem avto-mobilu le nekaj blokov hiš dalje in s pomočjo svojega ra-dijskega sprejemnika posme-nal razgovore na magne-tofonski trak.

Se posebno razvita je tehni-ka prisluskovanja telefonskih razgovorov. Doselej so napra-vili že take naprave, ki lahko odkrijejo določeno linijo tudi med stotinami drugih linij. Imajo že magnetofone, ki de-

gnetofon v tek, brž ko kdo v sobi snegovori. Magnetofon, ki razgovor posnema, pa je lahko tudi več milj daleč. Ista naprava pa magnetofon usta-vi, brž ko se razgovor prene-ha. Aktivizator lahko prenaša svoje signale tudi po žici. Če pa to ni mogoče, lahko daje signale s pomočjo nevidnih infrardečih žarkov, ki se iz so-sednje střehe sprejemajo pre-ko fotoelektrične celice.

Poznane pa so tudi že po-sebne »metode prisluskova-nja«. Če zainteresirani osebi ne uspe predreti v sobo, kjer se vodijo razgovori, uporabi za to kontaktni mikrofoni, ki sprejema zvoke s pomočjo re-sonance. V zid na primer za-berje žebelj in nanj obesi mi-krofoni, seveda na zunanji strani, in bo brez najmanjše napake slišal vsako besedo.

Poslaniki v številkah

Od 1. januarja letos so v ZDA imenovali 13 novih poslanikov. Od teh jih je 6 dalo za volilno kampanjo republikanske stran-ke v letu 1956 skupno 91.800 do-larjev. Pred 1. januarjem so imenovali 12 poslanikov, ki so prav tako denarno podprli vo-lilno kampanjo in to v skupnem znesku 116.940 dolarjev.

O tem piše list »Ewening News« iz New Yorka, ki pravi, da po nekem poročilu senatne-ga pododpora o volitvah in pri-vilegijah prispevek za volilno kampanjo ni ovira za kandida-turo na položaj poslanika. Tako je bilo vedno, tudi pred Eisen-howerjem. List nato navaja ne-katere poslanike in vsote, ki so jih dali republikanski stranki za volilno kampanjo: Whitney (London) 37.500 dolarjev; Folger (Bruxelles) 11.580 dolarjev; Houghton (Pariz) 8.500 dolarjev; Dillon, bivši poslanik v Parizu, sedaj podtajnik v zunanjem mi-nistrstvu, 27.500 dolarjev; Strong (Oslo) 20.500 dolarjev; Zellerbach (Rim) 8.500 dolarjev; Clara Luce, bivši poslanik v Rimu, 25.000

dolarjev; Coe (Danska) 4.950 do-larjev; Aldrich, bivši poslanik v Londonu, 2.000 dolarjev; Al-ger, prej poslanik v Belgiji, 1.500 dolarjev; Gluck, novi po-slanik na Ceylonu, 21.500 dolar-jev.

Račun brez krčmarja

Afganistanski kralj je bil ne-davno v Moskvi. Javili so, da bo Sovjetska zveza dala novo pomoč Afganistanu. To je raz-burilo nekatere Američane. Po-slali so neko mislo za tehnič-no pomoč v Afganistanu. Ta mislija je ugotovila, da je Afga-nistan usmerjen k Sovjetski zvezi tudi zato, ker je glavno mesto Kabul tik sovjetske me-je. Porodila se je zamisel, da bi zgradili nov, velik center, na primer v Kandaharju!

List, ki je to vest prinesel, pravi, da je zamisel sijajna, a da je pri tem vendarle majhna nerodnost: nihče se namreč ni spomnil, da bi vprašal Afga-nistane, kaj mislijo oni sami o vsem tem.

Od vsepovsod

NEZAKONSKI OTROK IN VOLILNA PRAVICA

Po novem danskem zakonu mora vsak oče nezakonskega otroka pred sklenitvijo zakon-ske zveze z drugo žensko zago-toviti gmožna sredstva za vzgo-jo svojega nezakonskega naraščaja. Kršilec tega zakonske-ga določila bodo odvzeli volilno pravico.

BRITANSKI FUNTI

V skladu z vrednostjo se spre-minja tudi oblika britanskega funta, nekoč najmočnejšega bankovca na svetu. Nedavno je dala britanska banka v promet bankovce po pet funtov, ki so po obliki povsem drugačni od dose-denjih. Novo plačilno sredstvo je znatno manjše in ima več barv. Pravijo, da so takšne bankovce izdelali zato, ker jih je težje ponarejati.

TÓRBICA S SIRENO

Neko londonsko podjetje je pripravilo za trg posebne torbe, s katerimi hodijo: blagajniki podjetij v banko po denar. No-ve torbe so podobne starih, le da imajo vgrajeno tudi sirenko. Dokler jo človek mirno nese, je s torbo vse v redu, če jo kdo noč izpustiti iz rok, pa se spro-ži avtomatična sirenka, ki zbudi pozornost okolice.

»KLUB DEBELIH«

Pariški klub »debelih žensk«, ki so ga ustanovili pred letom dni, je dobil pred dnevi članico z redno številko 1000. Skupno imajo klubske članice 135.000 kg »žive« teže.

APARAT ZA JAMICE NA LICU

Kot posebno zanimivost ponu-ja neko angleško podjetje »apa-rate za jamice na licu«. Ta aparat sestavlja gumijasta ma-ska s črpalkami zraka, ki jih je treba nastaviti na obraz. Zen-ske, ki si zvečer nadenejo to

Politični mozaik

HAMMERKJÖLDV PRORAČUN

Politika stane denar. To je potrdila tudi zahteva gene-ralnega tajnika Združenih narodov glede proračuna te svetovne organizacije. Medtem ko je proračunski komite Generalne skupščine zahteval zmanjšanje stroškov, terj-a Hammerkjöld povečanje proračuna za približno 4 mili-jone dolarjev. V obrazložitvi stroškov pravi, da je po-trebno za kritje stroškov konference za pomorske pravice 280.000 dolarjev, za konferenco za mirodobsko izkorišča-nje atomske energije 1.250.000 dolarjev, za izgradnjo tele-vizijskega in filmskega studia pri Zvezi narodov 160.000 dolarjev itd.

Ceravno kdo misli, da so to velike številke, so vendar v primerjavi s fantastičnimi številkami vojnih proračunov velikih držav neznatne kot kaplja v morje.

Mir pa je, kakor vsj vemo, s finančne strani gledano — neprimerno cenejši kot vojna...

MOČ ALFREDA KRUPPA

Ameriški časnik »Time«, ki se tiska v nakladi nad 2 milijona izvodov, posveča v neki izmed zadnjih šte-vilk pozornost nemškemu industrialcu Alfredu Kruppu. Iz članka vidimo, da je Krupp lansko leto prodal blaga v vrednosti 752 milijonov dolarjev, da ima 69 tovarn in 91.000 delavcev. Najzanimivejša pa je pohvala tega lista zahodnonemških kapitalistov, v kateri pravi: »Kruppov povratek simbolizira voljo, odločnost in moč, ki so na-pravili iz Zahodne Nemčije eno izmed najnaprednejših držav v Evropi in eno od najmočnejših industrijskih držav v svetu.«

Ni naključje, da ta časnik tako piše o Kruppu: Zahodna Nemčija stoji pred novimi volitvami...

RESNICA JE DRUGAČNA

Ameriški propagandni stroj stalno pripoveduje, da je Sovjetska zveza vzela svobodo Siriji in da služi njenim interesom. Pred dnevi pa je javnost izvedela, da so morali trije ameriški funkcionarji v Siriji v teku 48 ur zapustiti državo, ker so sodelovali v zaroti, ki naj bi zrušila legalno vlado. Izgnani Američani so zavzemali važna me-sta v ameriški ambasadi v Damasku: eden izmed njih, Robert Maloy, je bil vojni ataše.

Vzporedno s to novico je radio v Damasku objavil, da so ZDA pripravljene dati Siriji 400 milijonov dolarjev, »če spremeni svojo politiko«. Sedaj vodi Sirija politiko arabske enotnosti v borbi za odstranitev tujega gospo-darstva in vpliva.

Izganjanje Američanov mnogim ni kaj všeč...

OPICE PLAVAJO

Dunalski cirkuški artist Jo-hann Daniel zatrjuje, da ima tri opice, ki edine na svetu znajo plavati. Po večletnem trudu jih je naučil te spretnosti. Opice zdaj ostajajo dolgo v vodi in bale celo igrajo neke vrste wa-terpolo. S temi svojimi water-polisti se namerava Daniel od-braviti na gočovanje po Evropi.

NOVI PODPLATI

V novih čevljih in s sto funti v žepu se je napotil pešec iz Newcastle na 400 km dolgo pot v London. Dolgi pohod je naro-čil angleški usnjarski inštitut, ki preizkuša kakovost novih podplatov.

NENAVADNA ŠPORTNA TEKMA

V angleškem mestu Wroham so imeli enodnevno tekmovalje v športnem ribolovu. Pomerilo se je 21 ribičev iz dveh klubov. Ko so zvečer sešeli rezultate, so ugotovili, da se je dvoboj konča, neodločeno: klub iz Wro-hama je nelovil nič kilogramov rib, klub iz Fanehama pa prav toliko...

DOMISLICE

Ena od velikih prevar je, da čas ne pokanja človeku ničesar drugega kot starost, trpljenje in spomin.

Bogastvo je namenjeno tistim, ki so siromašni na duhu, ki se za nič ne zanimajo, ki v ničem drugem ne najdejo veselja.

Ni boljše odskočne deske za človekoljubje kakor slaba vest.

Za jezen že malone neprimerna obleka

E. E. L.

SKRIVNOST SANATORIJA

28

Da, Fuchs se ni dotaknil ponudene mu pijače. Kozareček je nalit, kakor je bil, postavil nazaj na krožnik. Kar naenkrat pa je dejal: »Gospodična Carlona, že prej sem vam hotel povedati, da je bil doktor Warren ustreljen — umorjen!«

Obraz Dorrit Carlone je tisti trenutek silno pobledele. Sijaj njenih oči je v hipu ugasnil, in roka, na kateri je nosila čudovit prstan s safir-jem, ji je začela trepetati.

»Kje — tu v sanatoriju?« je dahnila vsa prepadena. »Oh, sedaj šele razumem, zakaj ste tu! Umor! Takoj moram k Evgenu, takoj!«

Toda hitro se je nekoliko pomirila. »Najprej hočem napraviti kratek požirek. Silno sem se prestrašila!«

Njeni prsti so se segli po enem izmed krasno brušenih kozarcev, toda komisar je tisti trenutek naglo sunil krožnik s kozarci po mizi, da so se zazibali. Nekaj likerja se je razlilo po krožniku in po prtiču na mizi.

»Pozneje, gospodična Carlona!« ji je dejal in jo ostro pogledal.

»Pa se menda vendar ne bojite, da mi bo kozareček likerja škodoval?«

Vajena sem ga, mu je rekla, ne da bi mu njegovo neprijaznost zamerila. »Ce želite še kaj vedeti, me hitro vprašajte, ker se mi mudi. Da, sedaj razumem, zakaj je bil Evgen zadnje dni tako čuden. Ubožec! Dva smrtna primera v nekaj dneh — to se drugače ne zgodi celo leto. In od tega celo en umor!«

Zadnje besede je izgovorila, kakor da bi brala naslov kakšnega filma.

»Dva umora!« je dejal komisar neumljeno.

Dorrit Carlona ga je pogledala in Fuchs je spet začudeno opazil, ka-ko naglo se spreminja izraz njenega obraza. To je pač v zvezi z njenim poklicem.

»Sveta nebesa — pa menda vendar ne boste trdili, da je bila tudi gospa Petersen ustreljena?«

Fuchs se je že nagnil proti mladi dami, da bi ji vse pojasnil, ko je spet nekdo potrkal na vrata. Požrl je grdo kletvico, ki jo je že imel na jeziku, in zaklical proti vratom: »Prosto!«

Na pragu se je pojavil šef sanatorija in komisar ga je pozdravil: »O — gospod profesor!«

Lorrnsen je zaprl vrata in naglo odšel proti igralni. Vsa žareča ga je pogledala.

»Dober večer, dragica! Dolgo sem zgoraj čakal nate,« ji je dejal z rahlim očitkom. »Ste gospodično Carlono obvestili o nesreči pri nas?« je vprašal Fuchs, ki pa je nekam zakrknjeno gledal. »Upam, da je niste hudo razburili, ker mora trenutno v gledališču naporno delati.«

»Komisar je bil zelo ljubezniv z menoj,« je rekla Carlona in ga sladko pogledala, »zamerim mu samo, da mi ni dovolil piti likerja, ki si nam ga poslal. Tudi sam ga je hotel poskusiti, toda zadnji trenutek se je spomnil, da je v službi.«

S prstom je zagrozila Fuchsu, Lorrnsenov obraz pa je tisti hip postal popolnoma siv... Z roko je segel v svoje lepe temne lase, potem pa vljudno vprašal:

»Gospod komisar, saj dovolite, da prisostvujem nadaljnjemu izpraševanju moje zaročenke? Zelo me zanima vaša metoda.«

Obraz kriminalnega komisarja je postal tedaj silno napet, kakor vedno, kadar se je moral s silo premagovati. Köhler je končno stopil izza omar v ozadju, kjer je stal do sedaj, se sklonil h komisarju in mu zašepetal:

»Gospod šef, grem po gospodično Martin — vrnil se bom takoj!«

»To je sedaj brez vsakega pomena — ostanite tu!« je dejal komisar na kratko. Potem pa je profesorju Lorrnsenu, ki je še vedno čakal, odgovoril:

»Seveda smete poslušati! Mogoče nam boste lahko dodali še kakšno pojasnilo.«

Lorrnsen je priklinal in sedel za stol na spodnjem koncu mize.

Zamišljeno je pogledal po napolnjenih kozarcih na krožniku.

»Čudovito lep prstan imate na roki, gospodična Carlona. Prekrasen, redek, zvezdast safir!«

»O, kaj se tudi vi, gospod komisar, spoznate na bisere?« ga je vprašala radovedno.

»V teh stvarih sem celo nekaj specialist, gospodična Carlona.«

Zaljubljen je gledala prstan na roki. »Evgen mi ga je podaril — mislim reči, profesor Lorrnsen — in vse moje kolegice v gledališču so zelene od zavisti, kadar ga nosim.«

»No, to vam prav rad verjamem. Saj dovolite, da si ga natančneje ogledam?«

»Snela je prstan z mezinca in ga izročila komisarju. »Saj dovoliš, Evgen, da...«

Tisti trenutek pa je zaženketalo, kakor kadar se ubije kristalna čaša...

Carlona je planila s svojega sedeža in hitela okrog mize, kjer je profesor Lorrnsen čudno sključen sedel na stolu; njegova desna roka mu je zdrknila čez stransko naslonjalo, njegovi prsti pa so spustili na tla likerski kozareček, kjer se je razbil.

Köhler je prav tako naglo skočil k Lorrnsenu. Pograbil ga je za roko. Komisar Fuchs pa je Köhlerju z roko odmahnil: »Prepozno, Köhler! Spil je lasten strup, ki ga je namenil pravzaprav nam... Vedel je, da je njegova igra končana...«

Dorrit Carlona, ki je s široko odprtimi očmi strmela na mrtvo truplo profesorja Lorrnsena, je ob teh besedah strahotno zakričala in se nezavestna zgrudila na tla...

»Kaj — vi ste to vedeli že prej, gospod šef?« je strme vprašal Köhler s suhim ustnicami, ki je čez nekaj časa spet zbral svoje misli.

»Prosim, pustite odnesti dekle iz sobe. Potem vam bom vse povedal.«

(Konec prihodnjice)